

Ikt. sz.: EUB-42/18-5/2025.

EUB-13/2025. sz. ülés
(EUB-72/2022-2026. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Európai Ügyek Bizottságának**
2025. november 3-án, hétfőn, 13.00 órakor
az Országház Széll Kálmán termében (főemelet 64.)
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Az ülés megnyitása, a határozatképesség megállapítása, a napirend elfogadása</i>	5
<i>Egyeztetési eljárás – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete az Unióban jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok visszaküldésére vonatkozó közös rendszer létrehozásáról, valamint a 2008/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, a 2001/40/EK tanácsi irányelv és a 2004/191/EK tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről [COM (2025) 101; 2025/0059 (COD)]</i>	
<i>(Tájékoztató az aktuális helyzetről)</i>	5
<i>Herczeg Mónika szóbeli kiegészítése</i>	5
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	8
<i>Herczeg Mónika válaszai</i>	11
<i>Dr. Navracsics Tibor közigazgatási és területfejlesztési miniszter éves meghallgatása</i>	
<i>(Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 41. §-a alapján)</i>	13
<i>Dr. Navracsics Tibor szóbeli kiegészítése</i>	13
<i>Kérdések, hozzászólások</i>	18
<i>Válaszok</i>	23
<i>Az ülés berekesztése</i>	29

Napirendi javaslat

1. EGYEZTETÉSI ELJÁRÁS – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete az Unióban jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok visszaküldésére vonatkozó közös rendszer létrehozásáról, valamint a 2008/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, a 2001/40/EK tanácsi irányelv és a 2004/191/EK tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről [COM (2025) 101; 2025/0059 (COD)]
(Tájékoztató az aktuális helyzetről)

Előterjesztő:

Herczeg Mónika, a Belügyminisztérium helyettes államtitkára

14.00 órától:

2. Dr. Navracsics Tibor közigazgatási és területfejlesztési miniszter éves meghallgatása
(Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 41. §-a alapján)

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Tessely Zoltán (Fidesz), a bizottság elnöke

Hollik István (KDNP), a bizottság alelnöke
 Dudás Róbert (Jobbik), a bizottság alelnöke
 Dr. Hegedűs Barbara (Fidesz)
 Dr. Hörcsik Richárd (Fidesz)
 Dr. Juhász Hajnalka (KDNP)

Helyettesítési megbízást adott

Riz Gábor (Fidesz) dr. Juhász Hajnalkának (KDNP)

A bizottság titkársága részéről

Dr. Juhász László főosztályvezető-helyettes
 Dr. Tamás Csaba Gergely bizottsági főmunkatárs
 Nyilas Dániel bizottsági munkatárs

Meghívottak

Hozzászólók

Dr. Navracsics Tibor közigazgatási és területfejlesztési miniszter
 Herczeg Mónika helyettes államtitkár (Belügyminisztérium)

Megjelentek

Dr. Latorcai Csaba államtitkár (Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium)
 Czunyné dr. Bertalan Judit államtitkár (Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium)
 Dr. Ágostházy Szabolcs Imre államtitkár (Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium)
 Horvát Szilárd közigazgatási államtitkár (Közigazgatási és Területfejlesztési Minisztérium)

(Az ülés kezdetének időpontja: 13.00 óra)

Az ülés megnyitása, a határozatképesség megállapítása, a napirend elfogadása

TESSELY ZOLTÁN (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Jó napot kívánok! Köszöntöm képviselőtársaimat, a kormány képviselőjét, a megjelent szakértőket, a sajtó képviselőit és az Országgyűlés munkatársait. Az Európai Ügyek Bizottsága ülését megnyitom.

Engedjék meg, hogy tájékoztassam képviselőtársaimat, hogy a mai bizottsági ülésre vonatkozóan előzetesen és írásban jelezte távolmaradását Barkóczi Balázs alelnök, aki a mai Europol parlamentközi találkozón vesz részt Brüsszelben, valamint Riz Gábor és Cseh Katalin bizottsági tagok. Az aláírt jelenléti ív és a helyettesítések alapján megállapítom, hogy bizottságunk határozatképes.

A mai napra két napirendi pontra tettem javaslatot. Kérdezem, hogy van-e a napirenddel kapcsolatosan bármilyen javaslat vagy észrevétel. *(Nincs jelentkező.)* Nem látok ilyet. Kérem, szavazzunk elsőként a napirendről; gépi szavazás következik. Most tudnak szavazni. *(Szavazás.)* Megállapítom, hogy a bizottságunk a mai nap napirendjét egyhangúlag fogadta el.

Egyeztetési eljárás – Az Európai Parlament és a Tanács rendelete az Unióban jogellenesen tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok visszaküldésére vonatkozó közös rendszer létrehozásáról, valamint a 2008/115/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv, a 2001/40/EK tanácsi irányelv és a 2004/191/EK tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről [COM (2025) 101; 2025/0059 (COD)] (Tájékoztató az aktuális helyzetről)

Akkor rá is térnénk az 1. napirendi pontunkra. Nagy szeretettel köszöntöm körünkben az előterjesztőként ez esetben elsőként megjelent Herczeg Mónika helyettes államtitkár asszonyt a Belügyminisztériumból. *(Hollik István megérkezik.)* Azért mondom, hogy ez esetben, mert már többször vett részt bizottsági ülésünkön, csak nem ebben a titulusban.

Idén áprilisban indítottuk el az egyeztetési eljárást, de itt egy régebb óta húzódó tervezetről van szó, amelynek célja a jelenleg 27-felé tagolt kiutasítási rendszernek az összehangolása, a 20 százalék körüli visszaküldési arány lényeges javítása. Fontos kérdésről van tehát szó, amelyet amúgy a menekültügyi és migrációs paktum nem szabályoz, így egy 2008-as irányelv a mértékadó. Még egyszer köszöntöm helyettes államtitkár asszonyt, és átadnám önnek a szót. Parancsoljon!

Herczeg Mónika szóbeli kiegészítése

HERCZEG MÓNIKA helyettes államtitkár (Belügyminisztérium): Nagyon szépen köszönöm a meghívást és ezeket a kedves szavakat. Mindig öröm ebbe a bizottságba jönni, mert úgy tapasztaltam az elmúlt időszakban is, hogy nagyon felkészült képviselők vannak, és azok a kérdések, amelyek tárgyalásra kerülnek, arról adnak tanúbizonyságot, hogy alaposan ismerik ezt a területet.

Nagyon fontos témával jöttem, és köszönöm ennek a napirendre tűzését, hiszen Magyarországnak egy nagyon régóta képviselt álláspontja, hogy az Európai Unió menekültügyi és migrációs kereteit teljesen új alapokra kell helyezni. Az európai migrációs politika hitelessége ugyanis nem állítható helyre anélkül, hogy világossá ne tennénk, hogy az Európában illegálisan tartózkodóknak haza kell térniük. A 2015-ös

migrációs válság óta szembesülünk azzal, hogy az illegálisan itt tartózkodó harmadik országbeli állampolgárok akár hosszú éveken át kijátszhatják a rendszereinket, és tagállamról tagállamra megbújva elkerülhetik a kiutasítást, miközben olyan személyek is rejtőzködhetnek köztük, akik veszélyt jelentenek a társadalmunkra.

Felelősséggel tartozunk, azt gondolom, az állampolgáraink felé, vissza kell nyernünk a bizalmukat azáltal, hogy a kiutasításra várókat, valamint a bűncselekményeket elkövető migránsokat ténylegesen haza is küldjük. Éppen ezért az Európai Uniónak nagyon szigorú és hatékony visszaküldési politikát kell alkalmaznia, és a megelőzésen túl a közös visszaküldési rendszer megvalósításához olyan közös, határokon átvívelő megoldásokat is létre kell hoznia, mint a kiutasítási határozatok kölcsönös elismerésének mechanizmusa, illetve a harmadik országokban kialakítandó kiutasítási központok.

Ahogy elnök úr is említette, a visszaküldési politikát uniós szinten jelenleg a 2008/115/EK irányelv szabályozza. Ez azért már a dátumot tekintve is eléggé idejétmúltnak tekinthető. A visszatérési szabályok reformjának gondolata már 2018 óta politikai prioritás és célkitűzés, azonban komolyabb előrelépés eddig ezen a területen nem történt. Reméljük, hogy most ezzel az új javaslattal megkezdődhet a komoly tárgyalás.

A reformot és ezáltal az egységesebb, illetve hatékonyabb jogi keret kidolgozását a rendkívül alacsony uniós visszaküldési arány, valamint a tagállami rendszerek széttagoltsága tette szükségessé, és akkor itt most egy-két számot is ismertetnék. 2024-ben az Európai Unió területéről 454 760 főt utasítottak ki a tagállamok, és ezek közül a személyek közül csupán 125 325 fő esetében sikerült a tényleges visszaküldést megvalósítani. Idén ezek a számok jelenleg úgy alakultak, hogy 240 775 kiutasítási határozat született, és ebből 72 395-öt sikerült érvényre juttatni. Tehát látjuk, hogy igazából ez a 25-30 százalékos végrehajtási arány tapasztalható. Azt gondolom, illetve nagyon sok tagállam úgy gondolja, hogy ezen mindenféleképpen változtatni kell. Tulajdonképpen a migrációs és menekültügyi paktum 2024-ben történő elfogadását követően már 15 tagállam jelentette be, hogy ez a paktum nem jelent teljes mértékben megoldást a probléma kezelésére, és új, innovatív megoldásokat kell keresnünk. Ennek Magyarország élharcosa volt, és ezt képviseltük az uniós soros elnökségünk alatt is.

A Bizottság 2025. március 11-én mutatta be ezt az új visszatérési rendelettervezetet, amelynek alapvető célja pozitív irányba mutat, ugyanis előremozdítaná a tagállami fellépés egységességét és hatékonyságát, például a tagállamok által hozott kiutasítási határozatok kölcsönös elismerésével, illetve szigorúbb szabályokat állapítana meg a biztonsági kockázatot jelentő kiutasított személyek esetében is. Kialakítaná a kiutasított személyek valamely harmadik ország területére a származási országokba való visszatérést megelőzően történő átszállítását célzó visszatérési vagy tranzitközpontokat, illetve ennek a koncepcióját.

Maga a tárgyalás menete, a jogszabály elfogadása rendes jogalkotási eljárás keretében történik. A Tanácson belül ennek megfelelően minősített többségi szavazással kell majd döntenie erről, várhatóan a Bel- és Igazságügyi Tanács belügyi csoportjának ülésén. A Tanácson belüli tárgyalások az elmúlt félévben a lengyel elnökség alatt kezdődtek meg, illetve a dán elnökség is folytatta ezt a munkát elég nagy lendülettel. Mind politikai, mind pedig szakértői szinten eléggé intenzív munka folyt, de ennek ellenére a Tanácson belül két jól látható törésvonal van kialakulóban. Az egyik a kiutasítási határozatok kötelező kölcsönös elismerése kapcsán alakult ki, a másik pedig a kiutasítási központok koncepciójának megvalósítása során. A dán elnökségnek elsősorban az a célja, hogy még idén év végére a decemberi bel- és igazságügyi tanácsi ülésen megszülessen az a konszenzusos javaslat, amellyel majd az Európai Parlamenttel megkezdheti a következő elnökség a tárgyalásokat.

Az Európai Parlament azonban még nincs ennyire előrehaladott állapotban. A javaslatot a szokásoknak megfelelően az Állampolgári Jogi, Bel- és Igazságügyi Bizottság - rövidebb nevén a LIBE - tárgyalja, és egy holland jelentéstevője van a dossziénak.

Azt gondolom, hogy szakbizottsági szinten a jogszabálytervezettel kapcsolatos jelentések az előzetes információk szerint várhatóan csak november elejéig fognak elkészülni, illetve ezt követően mutatják be majd a képviselőcsoportnak, és ennek elfogadását követően kezdődhetnek meg a viták. Ebből következően álláspontom szerint és az előrejelzések szerint az EP leghamarabb a 2026. év elején állna készen arra, hogy intézményközi tárgyalásokat kezdjen meg.

Most röviden ismertetném az egyes főbb csomópontok esetében a magyar kormány álláspontját, illetve azt az álláspontot, amit eddig mind szakértői szinten, mind pedig legutóbb az októberi Bel- és Igazságügyi Tanács ülésén általános hozzászólásunkban elmondtunk.

Ahogy említettem, támogatjuk a korábbi irányelven alapuló szabályozás rendeleti formává való felváltását, tekintettel arra, hogy az irányelvi keret túlságosan nagy mozgásteret adott a tagállamoknak, és emiatt is alakulhatott ki az, hogy ilyen nagyon alacsony lett a visszaküldési arány a már jogerősen, határozattal kiutasított személyek visszaküldésére. Azt gondoljuk, hogy ez a közvetlenül alkalmazandó jogalkotási aktus sokkal jobban képes garantálni majd a tagállami fellépés egységességét.

Szintén támogathatónak tartjuk azt a javaslatot, ami közös szabályokat tartalmaz a kiutasítási határozatok kibocsátására és a beutazási tilalmak elrendelésére. Ez az új szabályozás lehetővé tenné a tagállamok számára, hogy új eljárás megkezdése nélkül elismerjék és közvetlenül végrehajtsák a másik tagállam által hozott kiutasítási határozatokat, a jelenlegi szabályozás ugyanis ezt jelen pillanatban nem teszi lehetővé. Szintén a tagállamok mérlegelési jogkörébe tartozik, hogy elfogadják-e ezeket a határozatokat vagy sem.

Egy magyar példán szemléltetve ennek a kérdéskörnek a fontosságát elmondanám, hogy tulajdonképpen jelen pillanatban azok a harmadik országbeli állampolgárok, akik nem jogosultak az Európai Unió tagállamának területén való tartózkodásra, ha ezeket az embereket kiutasítjuk az adott ország területéről, akkor ha nem áll fenn különleges körülmény, önként kell hogy elhagyják az adott országot, jelen esetben Magyarország területét a rendelkezésre álló 7-30 napon belül. Nos, tehát valóban elhagyják ők Magyarország területét, csak nem abba az irányba, amely irányba nekik menniük kellene, hanem mivel a belső határokon nincs ellenőrzés, illetve az az ellenőrzés, ami jelenleg van, ezeket a személyeket nem szűri ki, legtöbbször Nyugat-Európába távoznak. A nyugat-európai országok viszont ahelyett, hogy elfogadnák a magyar hatóságok által hozott kiutasítási határozatot, az egyszerűbb megoldást választják, és amennyiben igazoltatás során elfogják ezeket a személyeket, akkor átadják Magyarországnak, és akkor Magyarországon újraindul tulajdonképpen ez az egész tortúra.

Igazából ez az új szabályozás lehetővé tenné, hogy az éppen adott tagállamban elfogott személyt közvetlenül az őt előállító tagállami hatóság kiutasítsa, illetve érvényt szerezzen annak a hatósági döntésnek, ami korábban született.

A töréspont elsősorban amiatt alakult ki, hogy ez azért a nyugat-európai országoknak előnytelen lenne, tekintettel arra, hogy nekik ezzel azért kicsit nagyobb adminisztrációs feladataik lennének. De hát a frontvonalbeli országoknak, illetve tranzitországoknak, mint Magyarország, ez azért jelentős előnnyel járna. Ezt felismerve görög vezetéssel egy külön informális csoport is szerveződött, ahol lehetőség nyílik a magyar érdekek becsatornázására. Tehát egyáltalán nem vagyunk ezzel az

állásponttal egyedül. Azt gondolom, hogy a csatlakozó tagállamok létszáma, illetve szavazati aránya már elegendő lesz ahhoz, hogy ennek az akaratunknak érvényt is tudjunk szerezni. Gondolok itt olyan országokra Görögország mellett, mint Olaszország, Románia, Bulgária, Spanyolország. Tehát tényleg azok a mediterrán térségben lévő kisebb-nagyobb országok, beleértve Máltát és Ciprust, amelyek hasonló problémával küzdenek, mint mi.

A másik nagyon fontos pontja ennek a rendelettervezetnek, hogy a biztonsági kockázatot jelentő személyek esetében sokkal szigorúbb szabályokat állapítson meg. Tehát ilyen esetben, aki biztonsági kockázatot jelent, akkor a kitoloncolás a hatósági erővel, tehát nem az önkéntes alapon, hanem hatósági erővel való kiutasítást, illetve a beutazási és tartózkodási tilalom automatikus elrendelését vonná maga után, illetve ezeket a személyeket egészen addig, amíg nem tudjuk érvényre juttatni a hatóság döntését, őrizetben lehet tartani. Jelen pillanatban is van erre vonatkozóan szabály, de a rendelettervezet sokkal részletesebben fejt ki ezeket, illetve az őrizet időtartamát is meghosszabbítja, a jelenlegi 18 hónap helyett 24 hónapra növelné ezt az időtartamot.

Egy másik nagyon fontos intézkedés lenne a harmadik országokban létesítendő visszatérési központok kialakítása, ez ugyanis lehetővé tenné, hogy a kiutasított személyek valamely harmadik ország területén várhatnák meg azt, hogy ténylegesen visszaszállításra kerüljenek vagy a származási országukba, vagy egy olyan tranzit harmadik országba, amely biztonságosnak mondható.

Tehát én azt gondolom, hogy ezek az elemek mind-mind segítenék azt, hogy a jelenlegi 25-30 százalékos visszatérítési arányt sokkal jobban megnöveljük.

Ez utóbbi javaslatnak a visszatérési központok esetében talán egyik gyenge pontja lehet, hogy itt nem az Európai Unió kötne harmadik országokkal megállapodást ilyen központok létrehozására, hanem a tagállamokra bízva, mondván, hogy az uniós egyeztetés, bevonva a 27 tagállamot, sokkal inkább elhúzódna, mint hogy a tagállamok más egyéb, harmadik országokkal kötött megállapodásaival összefűzve egy-egy ilyen lehetőséget kihasználjanak.

Úgyhogy nagyon bizakodva tekintünk ennek a dossziénak a tárgyalása elé, mert azt gondoljuk, hogy az elmúlt időszakban, miután nagy ovációval a tagállamok elfogadták a migrációs és menekültügyi paktumot, azzal a lendülettel rájöttek arra, hogy annak a végrehajtása vagy a gyakorlati haszna nem akkora, mint amekkorára számítottak. Tehát mindenféleképpen dolgozni kell azon, hogy további olyan megoldásokat találjunk, ami a valós problémákra olyan választ ad, ami a gyakorlati végrehajtásban dolgozók munkáját is segíti, és ténylegesen hozzáadott értéke van kifejezetten ennél a dossziénál abban, hogy az Európai Unió területén nemkívánatos személyek tényleg eltávolításra kerüljenek.

Röviden ennyiben szerettem volna összefoglalni magát a rendeletet, illetve a kormány álláspontját. Ha van kérdés, akkor nagyon szívesen állok rendelkezésre.

ELNÖK: Köszönöm szépen, helyettes államtitkár asszony. Kedves képviselőtársaimat illeti a szó. Kérdezem, hogy van-e jelentkező. *(Jelzésre:)* A bizottságunk alapító elnöke dr. Hörcsik Richárd. Parancsoljon!

Kérdések, hozzászólások

DR. HÖRCSIK RICHÁRD (Fidesz): Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Államtitkár Asszony! Először is szeretném megköszönni a beszámolóját. Látva az elmúlt évek során az Európai Bizottság elhibázott migrációs politikáját, úgy hiszem, nyugodtan kijelenthetjük, hogy egy olyan ritka esettel állunk szemben vagy van dolgunk, amikor egy uniós tervezetet jónak kell minősíteni, különösen egy olyan migrációs tervezetet, ami talán valamifajta megoldást sejtet a tagállamok számára,

amiért - ahogy államtitkár asszony is említette -, nyugodtan mondhatom, az elmúlt tíz évben évről évre harcoltunk. A legelején kaptunk hidegen-meleget, mégis nekünk lett igazunk. Ez még nem az, amit mi szeretnénk és ami teljesen rendbe tenné az illegális migráció problémájának a megoldását, de mégis elmozdulás a holtpontonról, és ezt már pozitívan kell értékelni. Végre egy jó irány, tudniillik a kiutasítások meggyorsítása és hatékonyabbá tétele fontos eleme lehet a migrációs probléma megoldásának.

Persze azt is mondhatnám, hogy egyik szemem sír, a másik nevet. Azért van bennem némi kétely, mivel az illegális migránsoknak a többsége, jól tudjuk, nem Bulgáriába meg nem Magyarországra akar jönni, hanem pusztán négy-öt uniós tagállamba igyekszik, például Franciaországnak, Németországnak és Svédországnak sokkal több ilyen kiutasítási ügye lehet majd, mint, mondjuk, Magyarországnak, Szlovákiának vagy éppen Luxemburnak. Kérdezem államtitkár asszonyt, hogy van-e arról számadat, hogy Magyarországon tavaly hány kiutasítási eljárást folytattak le.

Aztán egy másik rövid kérdésem, mivel hallottuk, hogy jelenleg csak minden ötödik kiutasított kerül ki az Európai Unió területéről: az úgynevezett kitoloncolási eljárás hogyan is néz ki a gyakorlatban? Mert hallottunk a hírekből sok mindent. Államtitkár asszony hogyan látja ezt? Például Magyarországról hova történik a kitoloncolás: az EU területéről kívülre, vagy hova és hogyan? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen, képviselő úr. Dudás Róbert alelnök úr, parancsoljon!

DUDÁS RÓBERT (Jobbik), a bizottság alelnöke: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Államtitkár Asszony! Tisztelt Bizottság! Tisztelt megjelent Vendégek! Mindenekelőtt elnézést szeretnék kérni azért, hogy ma délelőtt kaptunk még egy háttéranyagot, én a mai nap folyamán úton voltam, így abba betekinteni nem tudtam. Nem pusztán ezért, egyébként is érdeklődve hallgattam volna az államtitkár asszony beszámolóját, de külön szeretném megköszönni egyébként a felvezetését.

A Hörcsik képviselőtársam által említett utolsó gondolatokkal kezdeném vagy folytatnám, hogy azon túl, hogy ez egy rendkívül fontos és maximálisan támogatandó kezdeményezés, úgy érzem, a gyakorlati megvalósítás kapcsán azért még itt rendkívül sok teendő, de minimum kérdés van, és azt gondolom, én legalábbis nagyon bízom benne, hogy minden fél által elfogadott döntésről lesz itt szó, és a gyakorlati megvalósítás kapcsán pedig mielőbb rendezésre kerülnek a kérdések. Hiszen azért elmondhatjuk, azt gondolom, hogy az Európai Unió intézkedései kapcsán, a migrációkezelés intézkedései kapcsán számos dolgon kell hogy javítsunk a jövőben, illetve javítsanak az uniós döntéshozók. Ebből az egyik pontosan ez a visszaküldési és kitoloncolási mutató, hiszen bár én 20 százalékot írtam fel magamnak, de az ön elmondása alapján 25-30 százalékos a kitoloncolási mutató vagy a sikeres kitoloncolás; legyen szó 20-ról, 25-ről vagy 30-ról, nyugodtan mondhatjuk, hogy ez nagyon alacsony.

Ami még külön pozitívum ebben a kezdeményezésben, hogy nem irányelvről van szó, hanem egy minden tagállamra kötelező érvényű rendeletről. Ez rendkívül fontos, mert azt gondolom, itt kell megemlítenem azt, hogy a kitoloncolási vagy a visszaküldési mechanizmus sikertelenségéből fakadóan létrejött a migrációs paktum, mondhatjuk. Mi a kezdetek óta, és itt most szeretném ezt újra megerősíteni, a kezdetek óta hangsúlyoztuk a migrációs paktumnak az elutasítását, mert az nem lehet megoldás. A migrációt az Európai Uniónak nem kezelni kellene, és a kezdetektől fogva nem kezelni kellett volna, hanem megszüntetni; azon dolgozni, hogy ezt megszüntesse. És egyébként Giorgia Meloni is kijelentette ezt Von der Leyen asszony irányába, hogy az nem jelenthet megoldást, ha az egyik ország migrációs terhének enyhítésére más tagállamoknak is problémát okoznak. Én azt gondolom, hogy ez a rendelet most nagy

segítséget nyújthat. Elméletben már, én azt gondolom, mindannyian egyet is fogunk tudni ezzel érteni; nagyon bízom benne, hogy a gyakorlati kivitelezés sem fog sokáig várni magára. Ugyanakkor viszont engedje meg, hogy még néhány gondolatot megemlítssek, ha már a magyar parlamentben vagyunk, és a magyar kormányt képviselő személy ül velünk szemben.

Az illegális migráció elutasítása mellett annak alternatíváinak a megvalósítása sem jelenthet megoldást egy ország számára. Gondolok itt arra, hogy bár a magyar kormány az illegális migrációt elutasítja, ugyanakkor viszont vendégmunkások, migráns munkások tömegének behozatalát legalizálja és hirdeti meg, ezzel igyekszik a munkaerőpiacot frissíteni, bővíteni, avagy egyáltalán fenntartani. Azt gondolom, hogy ez sem elfogadható, ezt sem fogadtuk el a kezdetek óta. És amennyiben a migráció problémáiról beszélünk, márpedig az egész Európai Unióban ez egy nagy problémát jelentő kérdés, akkor az sem lehet megengedhető, hogy akik nagyban előidéztek a migránsok idejövetelét, szállítását, gondolok itt az emberkereskedőkre, azokat a magyar kormány - nagyjából kétezer elkövetőt - reintegrációs őrizetbe helyezi, ha jól mondom; most ezen a kifejezésen gondolkodtam, magyarul: szélnek ereszti, hazaküldi, tehát büntetlenül teheti meg ezt. Büntetlenül teheti meg, elhagyja az ország határát, majd egyébként nyugodtan folytathatja ezt a tevékenységét. Én azt gondolom, hogy ténylegesen minden egyes momentummal azon kell dolgoznunk, hogy az illegális migrációt megszüntessük, megakadályozzuk. Ebben maximálisan a kezdetek óta partner a Jobbik; az utóbb említett két tényező kapcsán viszont nem. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen, alelnök úr. Még mielőtt visszaadnám válaszára a szót, csak emlékeztetni szeretném a bizottságot, hogy az egyeztetési eljárás megindításáról bizottságunk április 28-án döntött, és a véleményalkotásra felkért Honvédelmi és Rendészeti Bizottság október 31-én alakította ki a véleményét. Ebből szeretnék felolvasni egy részt, mert talán fontos lehet: A Bizottság azzal a kiegészítéssel tartja elfogadhatónak a kormány álláspontját, hogy a kiutasítási, illetve tranzitközpontok létrehozásával kapcsolatosan kritériumokat fogalmazzon meg; amennyiben ezek a központok, a kiutasított személyek a szökés és visszatérés lehetősége nélkül, lehetőség szerint a külső határoktól távoli országokban helyezkednek majd el; illetve hogy az Európai Unió költségvetése biztosítja a pénzügyi forrásokat a létesítésükhöz, fenntartásukhoz és működtetésükhöz.

Ezek után én is szeretnék rövid kérdést feltenni, kicsit én is a gyakorlati megvalósítással kapcsolatosan, ugyanúgy, ahogy az előttem szóló képviselőtársam is ezt tette. Már kicsit messze van az a 2015-ös idő, amikor ez az illegális migrációs hullám Magyarországot nagyon erősen érintette.

De még a bicskei emlékeimből, akkor az volt az általános, hogy az oltalmat vagy menedéket kérő személyek mindenféle hivatalos okmányok nélkül érkeztek és utazgattak Európán belül. Most ennek a tervezetnek is az életszerűségét erőteljesen megkérdőjelezi, hogy ez a folyamat azóta sem változott. Tudniillik akkor, ha a politikai helyzet olyan volt, hogy előnyösebb volt szírnék mondani magukat, akkor éppen szír menekültekből volt Bicskén 98 százaléknyi. Mindenki egymásnak a családtagja volt, egészen addig, ameddig nem kaptak költségvetést ahhoz, hogy fenntartsák magukat, tehát pénzbeli juttatást kaptak, csak emlékeztetnék, 2013 előtt. Mi az akadálya annak, hogy egy elutasító határozat, mondjuk, figyelmen kívül maradjon, és egy teljesen új eljárást indítsanak, hiszen korábban sem volt semmiféle önazonosításra alkalmas okmányuk, és mondjuk, ha ezeket a papírokat eldobják, mint ahogy tették különben az országhatáron a saját dokumentumaikkal 2015 előtt, egy új eljárásban ismét menedéket vagy oltalmat kérjenek.

Illetve engem is ugyanaz érdekelne, amit Hörsik képviselőtársam feltett, hogy maga ez a kitoloncolás hogyan néz ki. Én határozottan emlékszem rá, amikor még Angela Merkelkel álltunk vitában a tekintetben, hogy hol is kell az illegális migrációt megállítani. Emlékszünk, ez a „willkommen” kultusznak a Németországból érkező... Ezzel szemben Magyarország álláspontja az volt, hogy már az Európába való bejutásukat kell megakadályozni. A miniszterelnökünk akkor is azzal érvelt, hogy nehéz azt elképzelni, hogy amikor már valaki bent él az Európai Unió területén jó néhány hónapja, akár éve, akkor azt ténylegesen ki tudjuk toloncolni. Látjuk, hogy így is történt. 20 vagy 25 százalék - az tulajdonképpen azt jelenti, hogy nagyon alacsony a hatékonysága.

Kétféle módon lehet: vagy önkéntesen, vagy kitoloncolással. Ez az utóbbi hogyan néz ki, ténylegesen hogyan zajlik akár mondjuk, humanitárius szempontokat is figyelembe véve?

Helyettes államtitkár asszony, parancsoljon! Önt illeti a szó a válaszára.

Herczeg Mónika válaszai

HERCZEG MÓNIKA helyettes államtitkár (Belügyminisztérium): Nagyon szépen köszönöm. Ami a magyar szabályozást illeti, azt gondolom, hogy Magyarország éppen amiatt, hogy jelentős számú visszaélés volt a menedékkérelmekkel kapcsolatban, egy nagyon szigorú szabályozást hozott, és szűkítette annak a lehetőségét, hogy hol, hogyan és milyen körülmények között lehet menedékkérelmet benyújtani. Ennek következtében Magyarországon nagyon alacsony a kérelmezők száma, részben ezért, részben mert hogy nem célországként tekintik Magyarországot, hanem csak tranzitországgként. Azt is tudni kell, hogy amelyik országban valaki már benyújtotta a menedékkérelmét, akkor tulajdonképpen az ott, abban az országban kell hogy megvárja az eljárás végét. Tehát nincs olyan választási lehetősége, hogy meggondoltam magam, egy országgal arrébb megyek, és ott akkor újra menedékkérelmet adok be.

Tehát Magyarország már minden mindent megtett azért, hogy ezeket a visszaéléseket csökkentse, és jelentősen kevesebb az ilyen eljárás, amit a kollégáknak le kell folytatni.

A kitoloncolás menetét illetően, a menedékkérellem elbírálása során nagyon sok mindent vizsgálnak a hatóságok. Elnök úr említette, hogy 2015-ben nagyon sokan eldobálták az okmányaikat, illetve más állampolgárságot, más személyazonosságot adtak meg. Bizony, amikor jogszabályt alkotunk akár hazai, akár uniós szinten, mindenféleképpen figyelembe kell venni, hogy annak a jogszabálynak a gyakorlatban is érvényét kell hogy szerezzük, mert különben teljesen felesleges, hogy létezik. Nagyon nehéz a kollégák dolga, hiszen ha nincsenek okmányok, akkor azokra az adatokra vagy azokra az információkra tud csak a hatóság támaszkodni, amiket az adott személy önmagáról állít. Ezt követően mindenféleképpen meg kell keresni a származási országot, és egyáltalán felvenni velük a kapcsolatot, hogy létezik-e náluk ilyen adatokkal ilyen személy. Ez sajnos háborús helyzetben vagy fegyveres konfliktusokkal terhelt országok esetén, mint amilyen volt Szíria, ahol összeomlott az adminisztráció, elég nehéz volt bármiféle adatot beszerezni.

Tovább nehezíti azt a visszaküldés tilalmának az elve is, ami arról szól, hogy milyen esetekben nem lehet valakit visszaküldeni, még akkor is, ha illegális módon jutott be az Európai Unió területére. Ilyen esetek például, ha a származási országában őt halálbüntetéssel sújtják, vagy éppen háborús konfliktus dől azon a területen.

Maga a visszatérés kérdése és maga a migráció kérdése egy nagyon-nagyon összetett folyamat, hiszen ezeknek a kis puzzledarabkáknak össze kell illeszkednie, és ebből kell egy nagy képet kiraknunk, és mihelyt hiányzik egy elem, már nem azt a képet

látjuk, nem azt a képet mutatja maga a rendszer, amit kellene hogy mutasson. Úgyhogy nem lehet elkülöníteni a visszatérést más egyéb szabályokkal, nem lehet elkülöníteni a külső dimenzióban, a migráció külső dimenziójában folytatott tevékenységgel, hiszen ahhoz, hogy hatékonyan tudjuk ezeket az embereket visszaküldeni akár a származási országukba, ha az megfelelő és biztonságos, vagy akár egy biztonságos harmadik országba, igazából nagyon-nagyon sokat kell ezen dolgozni, hiszen az Európai Unióban a tagállamok még a biztonságos harmadik ország meghatározásában sem képviselnek egységes álláspontot. Tehát például vannak olyan országok, amelyek bíróságai Szerbiát nem tartják biztonságos országnak, holott Szerbia az Európai Unióhoz szeretne csatlakozni, és meg is kezdte a tárgyalásokat. Tehát hogy lehet, hogy egy olyan harmadik ország nem biztonságos, amelyet szeretnénk az EU tagjává felvenni? Ez azért nagyon kényes kérdéseket feszeget.

A másik a bíróságok. Nagyon sokszor a hatóságok meghozzák a döntést, de nem feltétlenül biztos, hogy ezt végre is tudják hajtani, mert nagyon sokszor a bíróságok ezt felülbírálják.

Hogy a konkrét kérdésre is rátérjek, a kitoloncolás megvalósítása tulajdonképpen nem más, mint a kiutasítási határozat hatósággal történő érvényre juttatása. Ilyen esetben addig, amíg valakit a hatóság ki nem kísér vagy át nem szállít egy biztonságos harmadik országba vagy a származási országába, addig őrizetben van. Az Európai Uniónak vannak kezdeményezései, van egy ügynöksége, az Európai Határ- és Partvédelmi Ügynökség, más néven a Frontex, amely szervez közösen ilyen visszatérési műveleteket. Van egy közös adatbázis, ahová a tagállamok a jogerősen kiutasított személyek adatait beteszik, és amennyiben összegyűlik akár egy repülőjáratnyi ember, akkor így csoportosan segítséget nyújtanak a tagállamoknak abban, hogy ők a származási országokba kerüljenek. Gondoskodnak arról, hogy megfelelő hazatérési okmányokat szerezzenek be a fogadó országtól. Tehát tulajdonképpen van egyfajta mechanizmus, ami ezt támogatja, de ezen a mechanizmuson kell jócskán javítani, mert jelen pillanatban a tagállamok magukra vannak hagyva. Részben a forráshiány, részben a kapcsolatok miatt nem feltétlenül biztos, hogy Magyarországnak minden olyan származási országgal van jól kialakult kapcsolata, ahol ténylegesen ezeket a visszatéréseket saját maga végre tudja hajtani.

Ezért lenne szükség az Európai Unióra, ezért lenne szükség az ügynökségnek egy hatékonyabb feladat-végrehajtásra, hogy az Európai Unió közösen nagyobb hatékonysággal vegye rá ezeket a származási országokat vagy biztonságosnak mondott harmadik országokat, ahonnan tulajdonképpen ezek az illegális migránsok az Unió területére léptek, hogy visszavegyék őket.

Én személy szerint megértem azokat a biztonságos származási országokat is, amelyek nem szeretnék gyűjtő országgént funkcionálni, hiszen például ha csak Szerbiára tekintünk, egy afganisztáni vagy iráni, nem feltétlenül gondolnám, hogy ott terem Szerbiában, tehát még van jó néhány ország, amin keresztülhalad és ami biztonságosnak mondható. De azt gondolom, hogy lenne az Európai Uniónak eszköz a kezében arra, hogy más, esetleges gazdasági támogatással, közvetlen a migrációt kibocsátó országoknak nyújtott támogatással össze tudják kötni a visszatérési kérdéseket, és egyfajta kölcsönhatásban, tehát egyfajta feltételként szabnánk az uniós források odaítélését ezeknek az országoknak, hogy akkor kapják meg ezeket a támogatásokat, ha visszaveszik azokat az állampolgárokat, akik jogszerűtlenül lépték át a határainkat.

Tehát én azt gondolom, hogy nagyon-nagyon sok minden van, amin még dolgozni kell az Európai Unióban. Csak egy első lépésnek látom ezt a visszatérési rendeltervezetet, de a paktum után és az elmúlt évek politikai csatározása után én már akkor is örülök, ha egy pici előrelépést teszünk, és nem egy nagy lépést hátra, mert

az elmúlt időszakban, azt gondolom, inkább hátralépés történt, mint előre. Úgyhogy én remélem, hogy ez a lendület a tagállamokban nem fog megtörni, és azt gondolom, hogy ha együttesen tudunk nyomást gyakorolni a Bizottságra, akkor a tagállamok el tudják érni azt, hogy hatékonyabbá váljon ez az egész rendszer.

Nem tudom, hogy kihagytam-e valamit vagy esetleg egy kicsit elkanyarodtam.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Amennyiben a tárgyalások a várt ütemben zajlanak, akkor könnyen elképzelhető, hogy a bizottságunk még ezt december folyamán ismételten napirendre fogja tűzni.

A napirendi pontot lezárom, egy 15 perces szünetet rendelek el, és Navracsics miniszter úr meghallgatásával fogjuk folytatni két órától. Köszönöm szépen.

(Szünet: 13.43-13.59)

Dr. Navracsics Tibor közigazgatási és területfejlesztési miniszter éves meghallgatása

(Az Országgyűlésről szóló 2012. évi XXXVI. törvény 41. §-a alapján)

Tisztelt Bizottság! A második napirendi pontunkban dr. Navracsics Tibor közigazgatási és területfejlesztési miniszter éves meghallgatásával folytatjuk a munkánkat. Nagy tisztelettel köszöntöm körünkben a miniszter urat, Latorcai Csaba miniszterhelyettes urat, Czunyiné Bertalan Judit államtitkár asszonyt, Ágostházy Szabolcs és Horvát Szilárd államtitkár urakat.

Az Európai Ügyek Bizottságának az uniós ügyekre kell fókuszálnia, kiemelten a lezárt 2014-2020 közötti többéves pénzügyi keret tapasztalataira és a 2021-27. évi ciklus végrehajtására. Lassan három éve tart az a méltatlan helyzet, hogy egyes uniós programjaink jelentős százaléka felfüggesztés alatt áll, igaz ez a TOP Plusz, IKOP, KEHOP operatív programokra, az RRF-re és még az Erasmus-programra is.

Mik az elmúlt egy év tanulságai, és miként is lehet e ciklust értékelni? Tisztelt Miniszter Úr! Parancsoljon! Önnek adom át a szót.

Dr. Navracsics Tibor szóbeli kiegészítése

DR. NAVRACSICS TIBOR közigazgatási és területfejlesztési miniszter: Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Képviselőtársaim! Köszönöm szépen a lehetőséget, hogy beszámolhatok a minisztérium nevében is az elmúlt egy év, illetve visszatekintve az elmúlt évek munkájára. Maga a minisztérium ebben a szervezeti keretben 2024. január 1-jétől működik, tehát az a számunkra legalábbis a mindennapi munkában egyelőre továbbra is optimálisnak tűnő együttes, amely szerint az önkormányzatok, a területi államigazgatás, a területfejlesztés és az európai uniós források hazai felhasználása egy intézményi keretbe került, és ebben folyik a munka, számunkra az elmúlt másfél évben rengeteg hasznot hozott, és úgy gondoljuk, hogy összességében a magyar fejlesztéspolitikára nézve, de az önkormányzatokra nézve is a jövőben számos jó eredményt tud majd hozni.

A helyzet az, hogy az európai uniós források megkerülhetetlenek és jelentőségüket tekintve is nagyon fontosak a magyar fejlesztéspolitikában, a területi felzárkóztatásban is, de általában azt mondhatjuk, hogy a kedvezményezettek tekintetében a legszélesebb körben. Vállalkozóktól kezdve a civil szervezeteken keresztül az önkormányzatokig több ezer olyan kedvezményezettünk van az elmúlt időszakban, amelyek az európai uniós forrásoknak köszönhetően tudták végrehajtani fejlesztéseiket, illetve tudták hatékonyabban és magasabb színvonalon végezni a munkájukat. Éppen ezért a minisztérium mint intézményi keret azokat az egybeeső

törekvéseket próbálja koordinálni és hangolni, amelyek lehetővé teszik, hogy a jövőben ezek a fejlesztési források még hatékonyabban érvényesüljenek.

Területi szinten az önkormányzatok és a területi államigazgatás szervei között egy partnerségi viszonyt igyekszünk kialakítani, ahol nem az alá-fölérendeltségen, hanem a mellérendeltségen alapul a működés logikája. Ennek egy jó példája a „Versenyképes járások” program is január 1-jétől, amely a vármegyei kormányhivatalok, a járási hivatalok, a vármegyei közgyűlési elnökök és így a vármegyei önkormányzatok és a helyi önkormányzatok együttműködésének az alapjait teremti meg.

A legtöbb esetben azt is mondhatjuk, hogy szinte az összes járás vonatkozásában nemcsak megteremti ezt az együttműködést, de támogatja is, hiszen nagyon jó eredményekről tudunk beszámolni az első év lezárultával, és most optimistán várjuk a második évet, hiszen október közepén megjelent a felhívás a 2026-os támogatások igénylésére vonatkozóan is, és most már zajlik a járási fejlesztési fórumok összehívása és az új fejlesztési projektek azonosítása. Az a célunk, hogy a jövő év elején már az önkormányzatok megkaphassák azokat a pénzeket, amelyekből a versenyképes járások 2026-os projektjeit meg tudják valósítani. Hasonlóképpen a kormányhivatalok, tehát a területi államigazgatás és az önkormányzatok együttműködésének köszönhető most már egyértelműen az is, hogy egyes szakpolitikai célokat az eddigieknél hatékonyabban tudunk végrehajtani, gondolok itt akár olyan agrárpolitikai haváriákra, mint a szá- és körömfájás, illetve az ezzel kapcsolatos egységes fellépésre, egészen odáig, hogy a közigazgatás személyzete anyagi körülményeinek a fokozatos rendezése. Hiszen ennek köszönhető az is, hogy idén július 1-jén a köztisztviselők 15 százalékos béremelésben részesültek, ami január 1-jétől újabb, további 15 százalékos béremelést jelent majd. Hasonlóképpen a területi államigazgatásban, ahol szeptember 1-jén csatlakoztak a kormánytisztviselők a béremelési lépésekhez egy 15 százalékos béremeléssel, és január 1-jétől egy újabb 15 százalékos béremelés lesz. Ezzel próbáljuk meg felzárkóztatni az önkormányzati és a területi államigazgatási területeket is az általános bérszínvonalhoz.

Tudjuk, hogy még így is sokat kell tennünk a jövőben. Abban bízunk, hogy ez a folyamat, amelyet most elindítottunk, a jövőre is vonatkozik. De hasonlóképpen egy nagyon jó együttműködés figyelhető meg az önkormányzatok és a kormányhivatalok között olyan speciális területi problémák kezelésénél, mint például a Balaton környékén a kotrási program megindítása, amely hosszú évek óta az első átfogó kotrási program, mely lehetővé teszi, hogy az üledéket eltávolítsuk a tó medréből, és ebből adódóan mind az árvaszűnyog-inváziót, mind pedig a kék alga elszaporodását meg tudjuk gátolni az elkövetkező években, feltéve persze, hogy a következő években is tudjuk folytatni ezt a programot. Ezek mind-mind jó példák arra, hogy a területi államigazgatás és az önkormányzatok nem egymás ellenfelei, vagy nem ellentétes érdekű szereplői a területi politikának, hanem kifejezetten olyan szereplők, amelyek eltérő logikájukból adódóan kiegészítik egymást, és így a mindennapi működésben, a problémamegoldásban is sokkal hatékonyabb és szélesebb körű szempontokat tudunk érvényesíteni, illetve működésre tudunk szert tenni.

A területfejlesztés pedig mindazt a célkijelölő tevékenységet tudja folytatni, amelynek következtében a magyarországi térségek tudják folytatni az európai uniós átlaghoz történő felzárkóztatásukat, egy kivételével. Ebből a szempontból Budapest egészen kimagasló helyzetben van, hiszen Budapest a 2004-es európai uniós csatlakozásunknál is már az európai uniós átlag fölött volt fejlettségét tekintve, azóta viszont még inkább elhúzott az Európai Unió átlagától is, és sajnálatos módon Magyarország többi régiójától. Ma Budapest, ha az Európai Unió átlagát 100-nak vesszük, akkor 168 százalékon áll, tehát jelentősen fölötte. Egy szoros versenyben vesz részt egyébként más közép-európai fővárosokkal, de ha ehhez hozzátesszük azt, hogy a

Budapest utáni második legfejlettebb magyarországi régió, a közép-dunántúli régió körülbelül 70 százalékan áll az Európai Unió fejlettségének, akkor láthatjuk, hogy viszonylag kis területe ellenére nagyon nagy területi különbségek jellemzik az ország fejlődését, illetve a területi egységek felzárkózását. Ez a felzárkózási folyamat egyébként a koronavírus-járványig, tehát a '20-as, '21-es évig 2010-től kezdődően kifejezetten dinamikusan folyt. 2020-21 környékén figyelhető meg egy megtorpanás. A mi feladatunk az és azon dolgozunk, hogy ezt a megtorpanást minél hamarabb maguk mögött tudják a térségek. Vannak már olyan térségek, az alacsonyabb bázisról induló, tehát kevésbé fejlett térségek, amelyek már ismét megkezdtek a dinamikus felzárkózást. Vannak olyanok a közép-dunántúli és a nyugat-dunántúli régióban, ahol még többet kell tennünk, és valószínűleg erősebben kell képviselnünk ezen régiók érdekeit a fejlesztéspolitikában is, hiszen túl gyakran tudják le a döntéshozók ennek a két régióknak a szempontjait azzal, hogy az ország két legfejlettebb régiójáról van szó Budapesten kívül. Mi, akik ott élünk, pontosan tudjuk, hogy milyen súlyos problémák vannak ott is, amelyek gátolják a felzárkózási folyamatot.

Az elkötelezettségünk az egyébként felzárkózó régiók felzárkóztatása irányában, amely a Dél-Dunántúlt foglalja magában a dunántúli régiók közül, illetve az ország összes többi régióját, beleértve Pest vármegyét, a Duna-Tisza közét és a Tiszántúlt is, abban is megnyilvánul, hogy amikor a partnerségi megállapodást aláírtuk 2022 decemberében az Európai Bizottsággal, akkor a megállapodásban az is szerepelt, hogy az uniós források kétharmad része a felzárkóztatandó régiókba megy. Ilyen értelemben tehát egy nagyon erős anyagi és politikai elkötelezettség is megfigyelhető a felzárkózó régiók felzárkózási ütemének gyorsítása érdekében, és az Európai Unió Tanácsának azon döntése, miszerint - ahogyan elnök úr is ismertette - a terület- és településfejlesztési operatív program plusz forrásainak 55 százalékat felfüggeszti, nem segíti a magyar régiók felzárkózását. Hiszen így források maradnak ott Brüsszelben, amelyeket a felzárkóztatandó régiókra tudnánk fordítani.

De abban sem segíti, hogy az Európai Unió versenyképességét gyengíti összességében az, hogy mi ezeket a forrásokat nem tudjuk felhasználni, hiszen Magyarország hagyományosan az európai uniós forrásokat leghatékonyabban felhasználó tagállamok közé tartozik. A most záruló 2014-2020-as időszakban is azt mondjuk, azt tudom mondani, a zárás eredményeként most már megalapozottan lehet kijelenteni, hogy nem veszítettünk egyetlen eurócentnyi európai uniós forrást sem, és abszolút az élbolyban végeztünk az európai uniós tagállamokat illetően az uniós források felhasználását tekintve. A mostani adatok szerint a harmadik helyen állunk 98,9 százalékos lehívási aránnyal. Ez egy egész százalékponttal magasabb, mint az európai uniós átlag, amely 97,9 százalék. Ez egyébként összességében a 22 milliárd eurós keretünk levonására vonatkozik. Abban bízunk, hogy amikor a végső elszámolás lesz a 2014-20-as forrásokkal, akkor ezt a pozíciónkat még tudjuk javítani.

Összességében a 2014-2020-as időszakban 52 ezer sikeresen megvalósult projekttel tudunk számolni, azaz 52 ezer olyan projekt valósult meg az uniós források részbeni vagy teljes felhasználásával, amely a magyar gazdaság, illetve a magyar társadalom erősödését szolgálta, és ebből adódóan több tízezer olyan kedvezményezettünk is van a 2014-20-as időszakban, akik az uniós források révén kedvezőbb pozícióban folytathatják a működésüket.

A 2021-27-es időszak ebből a szempontból politikailag bonyolultabb környezetben zajlik. 2022 júniusában, amikor ez a kormány megalakult, és én megkaptam azt a feladatot, hogy az uniós források magyarországi felhasználását koordináljuk, illetve felügyeljük, annak ellenére, hogy több mint egy éve elindult már az a pénzügyikeret-időszak vagy költségvetési időszak, akkor még a magyar kormánynak nem volt megállapodása az Európai Bizottsággal sem a kohéziós pénzek

vonatkozásában, sem pedig a helyreállítási pénzek vonatkozásában. Éppen ezért a legfontosabb feladatunk 2022 januárjától kezdődően az volt, hogy előzzük meg az uniós forrásvesztést, és december 31-éig kössük meg, illetve fogadtassuk el azokat a dokumentumokat, amelyek lehetővé tették az uniós források felhasználását. Így az nagy sikernek számított, hogy 2022 decemberében egyrészt meg tudtuk kötni az Európai Bizottsággal a partnerségi megállapodást a kohéziós pénzek vonatkozásában, amely lehetővé tette, hogy az operatív programok pénzei megnyíljanak számunkra, másrészt pedig az Európai Unió Tanácsa elfogadta a helyreállítási és rezilienciaépítési nemzeti tervünket, amely lehetővé tette az ebből az alapból való részesedésünket és a program megindítását.

A forrásokhoz való hozzáférést nehezítette az, hogy szintén a Tanács döntése értelmében, ahogy elnök úr is mondta, három operatív program esetében 55 százalékos felfüggesztést alkalmaztak. Ez vonatkozik a terület- és településfejlesztési operatív program pluszra, az integrált közlekedésfejlesztési operatív program pluszra, illetve a környezeti és energiahatékonysági operatív program pluszra, közkeletű nevén a TOP Pluszról, az IKOP Pluszról és a KEHOP Pluszról van szó.

Az összes többi operatív program esetében megnyíltak a források, legalábbis a Tanács döntése nem érintette ezeket a forrásokat. Ott olyan feltételeket kellett és kell teljesítenünk, amelyek részben a horizontális feljogosító feltételekkel, részben pedig az egyes tematikus feljogosító feltételekkel kapcsolatban álltak fenn, és amelyek szabályozták az uniós forrásokhoz való hozzáférésünket.

Összességében azt tudom mondani, hogy a 2024. január 1-jén hatályba lépett és 2027. december 31-ig hatályban lévő pénzügyi kerettervben összességében eddig 1321 milliárd forint érkezett körülbelül, amelyet fel tudtunk használni. Ebből 2025-ben 438,78, vagyis körülbelül 439 milliárd forint, és ezzel a középmezőnybe tartozunk még így is az európai uniós tagállamok között. Egyébként időarányosan most jobban állunk, mint a 2014-20-as időszak időarányos részében. Tehát ez azt mutatja, hogy ebben az időszakban is, annak ellenére, hogy a felfüggesztés következtében, valamint a feljogosító feltételek következtében is nehezebb az uniós forrásokhoz való hozzáférés, a felhasználás tekintetében jobban is teljesítünk, mint a 2014-20-as időszak időarányos részében. Azt is mondhatnánk, hogy amennyiben az Európai Bizottság felszabadítaná ezeket a forrásokat, akkor nagy valószínűséggel még hatékonyabban tudnánk felhasználni.

Megint csak fontosnak tartom hozzátenni, hogy mindezt nem a saját örömünkre tesszük, hanem részben Magyarország felzárkóztatása érdekében, tehát az Európai Unió konvergenciája és kohéziója érdekében, másrészt pedig az Európai Unió versenyképessége érdekében is. Az Európai Bizottság, amely egyébként egymás után dolgoztatja ki a jelentéseket az Európai Unió versenyképességéről és sajtónyilvánosan aggódik a versenyképesség csökkenése miatt, sokkal többet tudna tenni a versenyképessége növelése érdekében, ha a minket megillető forrásokat odaadná, és mi felhasználhatnánk ezeket a forrásokat, mert akkor ezek valóban az Európai Unió versenyképességét növelnék.

A kohéziós pénzek mellett a másik nagy európai uniós forrás a már említett helyreállítási és rezilienciaépítési alap, amelynél egy, a tagállamoknak nem kis fejfájást okozó határidő is létezik. 2026. augusztus végéig, tehát 2026 nyár végéig kell az ebből az alapból finanszírozott projekteknek működniük. Ennek következtében gyakorlatilag az összes tagállam a saját nemzeti terveinek a módosításán dolgozik, és ezt tárgyalja az Európai Bizottsággal. Így tesszük ezt mi is.

Csak összehasonlításképpen mondanám, hogy rajtunk kívül egyébként szintén a módosításon dolgozik a legtöbb európai uniós tagállam, mint azt már említettem, Belgium, Spanyolország, Olaszország, Lengyelország, Románia velünk párhuzamosan

tárgyal az Európai Bizottsággal. Mi is kénytelenek vagyunk tárgyalni, ugyanis maga a Helyreállítási Alap már a finanszírozási konstrukció kialakításában is olyan súlyos késedelmet okozott a tagállamoknak, hogy gyakorlatilag az eredeti tervek sehol sem végrehajthatók vagy kivitelezhetők. Éppen ezért mi is abban bízunk, hogy sikerül a tárgyalások során olyan módosítását elérni a nemzeti tervnek, amely lehetővé teszi az adott körülmények között még az optimális felhasználását az ebből származó uniós forrásoknak.

Talán túl optimisták vagyunk, de abban bízunk, hogy már a választásokig adott esetben el tudunk érni további engedményeket az Európai Bizottságtól, hiszen az eddigiek során is volt már arra példa, hogy a tárgyalások révén további európai uniós forrásokat tudtunk felszabadítani, akár a pedagógus-béremelések kapcsán, amely az egyik legnagyobb vállalkozás volt itt az uniós források felhasználásánál, akár az úgynevezett SAFE-program révén, amely elsősorban a biztonságot erősítő, illetve biztonságpolitikai beruházások számára teszi lehetővé az európai uniós források felszabadítását. Ezeken a területeken jelentős eredményeket értünk el az Európai Bizottsággal való tárgyalások során, és további uniós források váltak számunkra hozzáférhetőbbé.

Továbbra is a tárgyalásokon az a célunk, hogy lehetőség szerint akár a felfüggesztett összegek csökkentését, már a felfüggesztés mértékének csökkentését elérjük, akár további feljogosító feltételekről folyó tárgyalásoknál az egyes felfüggesztett vagy most hozzá nem férhető összegek feloldását lehetővé tegyük. Ugyanakkor abban is bízunk, hogy az elkövetkező időszakban ezek a források meg is érkeznek, és el tudjuk kezdeni felhasználni őket, hiszen a Helyreállítási Alapból finanszírozott projektek csak ebben az esetben tudnak teljes egészében megvalósulni.

Egyébként visszatérve a kohéziós forrásokra, ezek konkrét projektek révén is megvalósulnak már. A pedagógus-béremelést már említettem, amely egy meglehetősen nagy nyilvánosságot kapott bérfelzárkóztatási program.

Budapest fejlesztésében hadd emeljek ki két olyan programot, amely a közelmúlthoz köthető, és amely jelentős mértékben támogatja a főváros fejlesztését. Egyrészt több mint 54 milliárd forint támogatásból az IKOP Plusz keretében 51 darab új CAF villamost szerezhetett be a Fővárosi Önkormányzat. Ennek a támogatási szerződését 2017 októberében kötöttük meg, és ehhez az 54,1 milliárd forintos támogatáshoz társul még a most induló „Egészséges utcák” program, amely 25 milliárd forint támogatást jelent TOP Pluszból, szintén szeptemberben született meg ezzel kapcsolatban a döntés. A főváros 23 kerületéből 11 kerület részesül az „Egészséges utcák” programban. Azt is mondhatjuk tehát, hogy szeptember óta összességében most mintegy 79, majdnem 80 milliárd forintnyi támogatást kap a főváros.

De hadd emeljem ki szintén a TOP Plusz programból a fenntartható városfejlesztési programot, amely 581 milliárd forintnyi program, és amelynek keretében 42 város, illetve annak térsége valósíthat meg közösségi célú infrastruktúrafejlesztést, kulturális, sport-, egyéb közterületi és fenntartható közlekedésfejlesztési beruházásokat. Vagy a másik program, a 70 milliárd forintos vármegyei foglalkoztatási-gazdaságfejlesztési együttműködés, az úgynevezett foglalkoztatási paktum ismét egy jó példa arra, ahol az uniós forrásokból valósul meg a kormányhivatalok és az önkormányzatok együttműködése - ez közel 33 ezer ember képzését, illetve munkaerőpiaci integrációját teszi lehetővé. A helyreállítási alapból megvalósuló programok keretében hadd emeljem ki a bölcsődei fejlesztéseket, ami most azt jelenti, hogy az eddig megvalósult 800 bölcsőde felújításán, illetve építésén túlmenően 200 új további bölcsődét tudunk felújítani, illetve fejleszteni összességében, ennek köszönhetően az elmúlt időszakban európai uniós forrásból ezer új bölcsőde újult meg.

Elnök úr, bevezetésként ennyit mondtam volna, és várom természetesen a kérdéseiket; igyekszem képességeimhez képest megválaszolni azokat. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Miniszter úr, köszönjük szépen a beszámolót. Szeretnénk gratulálni a minisztérium munkájához, hiszen mindannyian a saját bőrünkön tapasztaljuk annak az előnyeit.

Képviselőtársaimat arra kérem, hogy géppel jelezzék, ha szólni kívánnak. *(Jelzésre:)* Ennek megfelelően elsőként Hollik alelnök úrnak adom meg a szót. Parancsoljon!

Kérdések, hozzászólások

HOLLIK ISTVÁN (KDNP), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Miniszter Úr! Államtitkár Urak! Említette miniszter úr is a budapesti fejlesztéseket, és valóban lehet látni, hogy 2010 óta Budapest fejlettsége az Európai Unió átlagához képest 128 százalékról 170 százalék környékére emelkedett. Ez nyilvánvalóan bizonyítja, hogy ide is rendkívül sok forrás jött, és nem teszi túlságosan igazolttá azokat a főpolgármesteri állításokat, hogy a kormány ellene dolgozna Budapestnek, ahogy az sem, amit miniszter úr említett, hogy éppen a napokban - éppen miniszter úr hathatós közreműködése következtében - 51 villamost tud beszerezni Budapest. Ez is bizonyítja egyébként, hogy a kormány elkötelezett, illetve azt is, hogy a fejlesztéspolitika szakmai alapokon nyugszik és nem politikai alapon. És ha emellé még hozzátesszük az „Egészséges utcák” programot, akkor valóban azt láthatjuk, hogy 80 milliárd forintos támogatásról beszélhetünk csak Budapest keretében.

A kérdésem az, hogy ezek mellett - az „Egészséges utcák”, illetve a villamosbeszerzés mellett - vannak-e olyan budapesti fejlesztések, amelyekhez hozzá tudja segíteni a kormány európai uniós forrásokon keresztül Budapestet és a budapestieket, hogy az életminőségük javulni tudjon. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönjük szépen. Még mielőtt Dudás Róbert alelnök úrnak megadnám a szót, szeretném neki megköszönni, hogy egyedüli ellenzéki képviselőként részt vesz miniszter úr éves meghallgatásán. Parancsoljon, önt illeti a szó.

DUDÁS RÓBERT (Jobbik), a bizottság alelnöke: Köszönöm a szót, elnök úr. Tisztelt Miniszter Úr! Államtitkár Asszony! Államtitkár Urak! Számos kérdésem lenne miniszter úrhoz, önkormányzatiság kapcsán elsősorban, ugyanakkor viszont azt gondolom, hogy az Európai Ügyek Bizottságában nem térnék el a tárgytól, ha önkormányzatokról, önkormányzatiságról beszélnék és kérdezném önt, illetve önöket, de mégis maradjunk az uniós forrásoknál, és azzal kapcsolatban lenne néhány észrevételem, illetve kérdésem is a miniszter úrhoz.

Nem ismertem azokat a számokat, amelyeket ön említett, hogy mekkora a különbség egyébként Budapest, a közép-magyarországi régió vonatkozásában, tehát hogy európai uniós átlagban ezek miket is mutatnak. Kíváncsi lennék rá, hogy a többi régió tekintetében, akár megyék tekintetében, bár Unióról beszélünk, így régió a releváns, de hogy ez mit mutat. Nagyon örülök annak és nagyon fontos, hogy az ország fővárosa uniós átlag fölött van, és legyen is, meg fejlődjön, fejlődjön a közép-magyarországi régió, nagyon örülök annak, hogy bár nem éri el, de azért mégis, mondjuk úgy, elég jó fejlettségi szinten van, bár azért már itt óriási különbség van Budapesthez képest, de azt gondolom, hogy ha megnézzük a többi régiót, akkor ott nem különbséget, inkább szakadékot mondhatunk. És talán innen is eredeztethető az a

gondolatmenet, hogy ön által is elismerten nagy szükségünk van az uniós forrásokra - azt gondolom, ezt senki nem vitatja.

Jónak értékelte a miniszter úr az uniós források felhasználását a többi európai uniós országhoz viszonyítva is. Én megmondom őszintén, akkor lennék igazán, vagy akkor lennének, a magyar emberek meg végképp akkor lennének elégedettek, ha nem a 45 százalékról beszélünk a forrásoknak, hanem a 100 százalékról. És ha ezt a 100-at megfelelően, hatékonyan, megfelelő ütemben használtuk fel, akkor érnénk el ténylegesen a területfejlesztést és településfejlesztést, és akár a közép-magyarországi régió tekintetében, de akár az észak-magyarországi vagy bármely, egyébként jóval alacsonyabb fejlettségi szintű régió tekintetében akkor tudnánk közelíteni az uniós átlaghoz. Nem mondom, hogy egy pénzügyi ciklus alatt el tudnánk ezt érni, de ha már csak közelítenénk, akkor, azt gondolom, a kormány sokat tett, az emberek pedig annak éreznék igazán a pozitív hatását.

Azzal kapcsolatban, hogy az uniós források befagyasztásra kerültek, számos dolog megfogalmazódott, hogy mindez miért van. Ennek egyik oka és mindannyiunk által tudott, elismert, avagy el nem ismert, de tudott oka a korrupció magas szintje. Egy felmérés alapján az európai uniós országok tekintetében az elmúlt három évben Magyarország végzett az utolsó helyen vagy első helyen - ki hogyan értelmezi - a korrupció tekintetében, tehát a legmagasabbnak ítélt a korrupció az európai uniós országok közül Magyarországon. Tehát ameddig egyébként a kormány érdemben ebben a kérdésben lépéseket nem tesz, és nem lesz biztosított az uniós források felhasználásának a mivolta, hogy ténylegesen azt a célt szolgálja és oda kerül, ahova az célozva van és ahova kerülnie kell, addig ebben, én azt gondolom, érdemi változás nem lesz, márpedig a vidék Magyarországnak elsősorban erre óriási szüksége lenne.

A Jobbik részéről határozati javaslat lett benyújtva az Európai Ügyészséghez való csatlakozást illetően, ezt a kormánypárti képviselők egyöntetűen leszavazták és lesöpörték az asztalról, többek között a szuverenitás védelmére hivatkozással. A szuverenitás mindannyiunk számára fontos, és nem hiszem, hogy egy Európai Ügyészséghez való csatlakozás szuverenitási problémákat okozna Magyarországnak. Már csak azért sem gondolom és merem ezt kijelenteni, mert a 2004 óta csatlakozott 13 uniós tagországból 12 már belépett az Európai Ügyészségbe. Tehát 2004 óta 13 ország csatlakozott, és egyedül Magyarország nem csatlakozott az Európai Ügyészséghez. Nem hiszem, hogy egy véres polgárháborúban a szabadságát kivívó Horvátország például - elnézést, hogy csak őket említem, egy példát hozok - mondjuk, feladná a szuverenitását. Nem erről van szó. Én azt gondolom, hogy ez egy fontos lépés lenne.

Kérdezem is miniszter urat, hogy mi a véleménye erről, miért nem csatlakozott eddig, vagy kíván-e a magyar kormány lépéseket tenni a csatlakozás irányába, mert azt gondolom, a forrásoknak bőven meglenne a helye, a fejlettségi szintek a régiókban azt mutatják - bár kíváncsian várom a számokat majd öntől, de biztos, hogy azt mutatják - , hogy szükség van rá mind a régióknak, mind pedig a régiókban élő embereknek. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Hegedűs Barbarát illeti a szó.

DR. HEGEDŰS BARBARA (Fidesz): Köszönöm szépen a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Miniszter Úr! Tisztelt Államtitkár Urak! Tisztelt Államtitkár Asszony! Nagyon jó volt hallani a beszámolóban a részletes tényadatokat, és azt gondolom, hogy jó volt látni azt, hogy megfelelő bizonyítékok vannak arra, hogy Magyarország és a magyar kormány megfelelően használja föl és hatékonyan, sikeresen az uniós forrásokat.

Miniszter úrhoz a következő költségvetési ciklussal kapcsolatban lenne kérdésem. A 2028-ban induló uniós költségvetésnél várhatóan mik lesznek a legfontosabb, legfőbb pillérek az uniós költségvetés esetében, illetve milyen lehetséges kihívásokkal kell ezzel kapcsolatban szembenéznie várhatóan hazánknak? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Juhász Hajnalka!

DR. JUHÁSZ HAJNALKA (KDNP): Nagyon szépen köszönöm, elnök úr a szót, miniszter úrnak pedig a beszámolót. Arról szó esett, és ezt részletezte is miniszter úr, hogy az uniós források felhasználására vonatkozóan a középmezőnyben vagyunk, annak ellenére, hogy ez egy nehezített pálya. Pontosan ennek kapcsán szeretném a miniszter urat megkérdezni, hogy egy tagállami összehasonlításban kik azok, nagyjából pár tagállam, amelyek nem nehezített pályán, de előttünk vannak, és kik azok, amelyek szintén nem nehezített pályán, de utánunk vannak az uniós források felhasználásának a hatékonyságában. Nagyon szépen köszönöm.

ELNÖK: A bizottságunk alapító elnöke, dr. Hörcsik Richárd. Parancsoljon!

DR. HÖRCSIK RICHÁRD (Fidesz): Köszönöm a szót. Tisztelt Elnök Úr! Tisztelt Miniszter Úr! Először is szeretném megköszönni miniszter úrnak a rendkívül precíz és korrekt éves beszámolóját. Azt jól tudjuk, ahogy hallottuk a beszámolóból is, hogy minisztériumának két fontos portfóliója van: az egyik a területfejlesztés, a másik pedig az uniós források koordinálása. Úgy vélem, tisztelt miniszter úr, hogy ön és a munkatársai kiváló munkát végeztek az elmúlt évben. Köszönjük szépen.

Nemcsak ezt én most állítom, hanem azt hiszem, hogy a számok is magukért beszélnek, mert például jól látszik ez az ország egyik legnagyobb vármegyében, Borsod-Abaúj-Zemplén vármegyében és annak az északkeleti csücskében lévő választókerületem 98 településén, Abaúj és Zemplén térségében, ami, jól tudjuk, hogy 1920 után a nagy megye periferiájára került. Azt is tudjuk a szakirodalomból, hogy a felzárkózás kiindulópontja mindig az uniós források minél hatékonyabb kihelyezése érdekében, hogy először is számba kell venni a térség nehézségeit, amit ma úgy hívunk, hogy a kihívások.

Elnézést kérek, ha egy picit hosszabb leszek, de ez is hozzátartozik a tények föltárásához, hogy esetünkben például a megyeszékhelytől vett távolság vagy a természetes elvándorlás egyben megnehezítik a munkahelyteremtést is, és úgy hiszem, hogy kiemelt felelőssége van a magyar államnak abban, hogy mennyit és miként segít például az infrastruktúra fejlesztésével, javítva a megközelítést és a gazdaság fejlesztésével, megtartva a népességet.

Tisztelt Miniszter Úr! Úgy hiszem, hogy a területfejlesztés egyik legfontosabb uniós feladata az említett nehézségek kezelése. A kohézió, a Kohéziós Alap, erre hívatott az Unió, hogy a fejletlenebb térségeket felhozzuk az uniós szintre. Ez igaz egy ország esetében is, és úgy hiszem, hogy erre az elmúlt évben egy jól átgondolt és következetes fejlesztéspolitika került kialakításra az ön által vezetett minisztériumban, egy olyan fejlesztéspolitika, amely nem elszigetelt projektek sok százait tette egymás mellé, hanem egymásra épülő, hosszú távú célokat javított és fogalmazott meg. Ennek az egyik alapja volt az ön minisztériuma által koordinált kormányzati oldal nyitottsága. De mindez nem valósulhatott volna meg, ha a vármegyében nem alakul ki egy valódi fejlesztési szemlélet. Miniszter úr is említette, ez többszereplős játék: az önkormányzatok, a helyi közösségek és a gazdasági szereplők együtt gondolkodása, együtt formálják a jövőt.

Itt szeretném megköszönni önnek és államtitkárainak, Latorcai Csabának, Czunyné Bertalan Juditnak és Ágostházy Szabolcsnak is, hogy nagyon sokszor részt vettek konzultációkon, összejöveteleken az önkormányzatokkal, a vállalkozókkal a nagy megyében, nemcsak Miskolcon, hanem a kisebb településeken is, hogy pontosan elmondják, hogy mi az útja-módja a területfejlesztésnek és az uniós pénzek hatékonyabb felhasználásának. Köszönjük ezt is.

Nos, ennek a tudatos tervezésnek az eredményei, úgy hiszem, jól láthatók, ahogy miniszter úr is említette, a Terület- és Településfejlesztési Operatív Program Plusz keretében is. Engedjék meg, képviselőtársaim, hogy a jegyzőkönyv számára is hadd idézzek néhány számot, mert a számok magukért beszélnek. A nagy megyében eddig 665 pályázat érkezett be több mint 195 milliárd forint igényelt támogatással. Azt is tudjuk, hogy az irányító hatóság 421 projektet támogatott több mint 132 milliárd forint értékben, és jelenleg 409 hatályos szerződés van érvényben, amelyek közel 124 milliárd forintnyi fejlesztést biztosítanak a vármegye településein. Ezért tudom bizton állítani azt, hogy az uniós pénzek, a kohéziós pénzek kihelyezésének Magyarországon a legnagyobb nyertese Borsod-Abaúj-Zemplén vármegye.

A választókerületemben is kézzelfogható a fejlődés, ami egy kis része a nagy megyének. A 2021-ig tartó TOP-ban 21,3 milliárd forint érkezett ide óvodák, bölcsődék megújítására, munkahelyek megőrzésére és létrehozására, valamint közlekedésfejlesztésre, a TOP Plusz programban pedig 7,7 milliárd forintnál járunk, amellyel tovább folytatódnak a családbarát fejlesztések és a foglalkoztatás erősítése.

Tisztelt Miniszter Úr! A fent átgondolt fejlesztéspolitika jegyében a választókerület jelentékeny része egy önálló fejlesztési programba került be a Tokaj-Zemplén Fejlesztési Program jegyében. Jól tudjuk, hogy 149,5 milliárd forintról van szó. A három évvel ezelőtti nehézségek miatt történt forrásvisszavonást követően köszönjük miniszter úrnak, hogy ez év tavaszán elsőként lehetőség nyílt arra, hogy a kistépülések fejlesztését szolgáló alapról támogatott beruházások végre három év után megvalósuljanak. Ezúton is köszönjük ezt a lehetőséget.

Tisztelt Miniszter Úr! Ahogy az elmúlt évtizedben új határátkelő utak, ipari üzemek, mentőállomás, tanuszoda, vasútfelújítás, műemléki, turisztikai fejlesztések valósultak meg, most is ugyanez a cél: bővíteni, gyarapítani és felzárkóztatni Abaújt és Zemplént, kiegyenlíteni a hátrányos elhelyezkedésből fakadó nehézségeket. Kérem miniszter úr megerősítését abban, hogy nemcsak az eddigi programok folytatódnak, hanem újabb lehetőségek nyílnak meg számunkra, akár a V4-ek keretei között, nemzetközi együttműködés útján. Köszönöm szépen, hogy végighallgattak.

ELNÖK: Köszönjük szépen, képviselő úr. Tisztelt Miniszter Úr! Mielőtt visszaadnám a szót, engedje meg, hogy néhány kérdést és észrevételt én is tegyek.

Néhány nappal ezelőtt az egyre erősödő V4-ek kohéziós miniszterei számos más uniós tagállam képviselőjével együtt, úgymint Észtország, Lettország, Litvánia, Bulgária, Románia, Szlovákia, Szlovénia és Horvátország, együtt tanácskoztak Budapesten. A témák főként a 2028-34-es költségvetési ciklust érintő tervek voltak. A kérdésem az lenne, hogy miben sikerült egyezsége jutni, illetve mi várható a novemberi romániai tanácskozáson.

Tisztelt Miniszter Úr! A forrásvisszatartással kapcsolatosan egyértelműen kijelentette, hogy ez az Európai Unió versenyképességét csökkenti. Az előző bizottsági ülésünkön meghallgathattuk az EUTAF főigazgatóját, és akkor is ugyanezek az érvek hangzottak el az ellenzék kérdéseiben, mint alelnök úrnak a mostani felszólalásában, hogy korrupciós logikával közelítették azokat a szabálytalansági eljárásokat, amelyekről a főigazgató úr beszámolt. A kérdésem az lenne, hogy el tudjuk-e különíteni az uniós források felhasználása során a szabálytalanságokat a korrupciós vádtól.

Hiszen ha Hörcsik képviselő úr Borsod-Abaúj-Zemplén megye tekintetében egy átfogó képet adott, hogy milyen mennyiségű sikeres pályázat volt a vármegyében, én is hasonlóan tudnám ezt Fejér vármegyét érintően elmondani, és hogy ott a pénzfelhasználás tekintetében a hibák, amelyeket, mondjuk, az EUTAF tud vizsgálni, összemoshatók-e korrupciós váddal, vagy pedig egyszerűen arról van szó, hogy a felhasználásnak a papírmunkái, a külsőségei igen bonyolult elvárások szerint valók, és sokszor a legnagyobb jó szándék mellett is vannak hibák.

Ugyanakkor ettől a gondolatától elkülönítve szeretnék a korrupciós váddal kapcsolatosan egy másik gondolatot megfogalmazni. Hiszen alelnök úr azt mondta, hogy egyértelműen a pénzvisszatartásnak az oka korrupciós ok. Ugyanakkor az, aki az európai politikát figyeli, egy kicsit zavarba ejtő kijelentéseket hall, hiszen maga a Bizottság elnöke mondja azt, hogy ez nem így van, hiszen egy felszólalásában elmondja azt, hogy mikor fog Magyarország a neki járó európai uniós forrásokhoz hozzájutni; elmondja, hogy mik azok a folyamatok, amelyeknek köze nincsen a korrupcióhoz, hanem egyszerűen Magyarországnak az alapvető politikai fő kérdésekben gyakorolt álláspontjához van köze, mint migráció, mint a háború és a béke, mint a gender ügye. Azt hiszem, pontosan ezeket hozta fel bizottsági elnök asszony is. De azt mondtam, hogy zavarba ejtő kijelentéseket hall az ember, hiszen hall olyat is, Kollár Kinga európai parlamenti képviselő azt mondta, hogy tulajdonképpen az egy jó dolog, ha a 2026-os választásokra tekintünk, hogy Magyarország ezektől a neki járó pénzeszközöktől el van zárva; jó dolog az Magyarország számára, hogy kórházfejlesztésektől, úthálózat-fejlesztésektől és talán mindattól, amit nagyon átfogóan Hörcsik képviselő úr elmondott, vissza vagyunk tartva. Azt is olvashatjuk az anyagokban, hogy azokat a forrásokat, amelyeket Magyarország központi költségvetésből előlegezett meg annak érdekében, hogy az idő szűkében a pénzeszköz-felhasználás ne szenvedjen csorbát, majd ha a 27 szupermércföldkőnek a teljesítése bekövetkezik, akkor fogjuk ennek az ellenértékét megkapni.

Miniszter úr, segítsen már nekünk egy kicsit tisztábban látni ezek között a teljesen különböző meglátások között, hogy hol van valahol az az arany középút, amelyet miniszter úr, bármilyen pozíciót is vállalt, mindig megtalált. Szeretnénk egy kicsit tisztábban látni. Én is dicséretesnek tartom azt, hogy egy ilyen politikai klímában is elmondhatjuk azt, hogy időarányosan jobban állunk, mint hét évvel ezelőtt, az előző pénzügyi ciklus hasonló időintervallumában álltunk. Ez megsüvegezendő, ahogyan az is, hogy az európai uniós összehasonlításban is a harmadik helyen vagyunk.

Egyetlen kérdés lenne még a versenyképesség tekintetében, hiszen mi egy kicsit a közép-dunántúli régióban másképpen látjuk mindazt, amiről képviselőtársam egy másik szemüvegen keresztül a felzárkózáspolitiká tekintetében beszélt, hogy egy terület versenyképességének a megtartása, illetve növelése milyen esélyeket, milyen lehetőségeket kap. Ez szerintem a következő hétéves pénzügyi keretnek a tervezésénél is egy fontos szempont lehet, mert mi azt látjuk, hogy ez legalább olyan fontos lehet, nemcsak Európa, de Magyarország versenyképessége tekintetében is, hogy, mondjuk, az aranytojást tojó tyúkot se folyamatosan fojtogassuk, hanem adjunk ott is olyan lehetőségeket, amelyekkel más területeken nehezebben tudnak élni.

És végül, ebben a logikában szeretném a miniszter úrnak megköszönni azt, hogy a Balaton-környéki kotrási programmal kapcsolatosan együtt gondolkodhatunk, hogy ezt a Velencei-tó tekintetében hogyan tudjuk kiterjeszteni. Azt gondolom, hogy ez a mi vidékünknek, Pannónia szívének nagyon fontos, és köszönöm miniszter úrnak, hogy pozitívan áll ehhez az üggyhöz. És akkor válaszádsra megadom a szót. Parancsoljon!

Válaszok

DR. NAVRACSICS TIBOR közigazgatási és területfejlesztési miniszter: Köszönöm szépen elnök úrnak és tisztelt képviselőtársaimnak is a kérdéseket. Hollik képviselő úr kérdésével kapcsolatban: Budapest fejlettsége valóban most 168 százalékan van az Európai Unió átlagának. Sokat elmond az a tény, hogy mekkorák a területi különbségek Magyarországon, illetve hogy Budapestnek mennyire van kisugárzása, ha úgy tetszik, hogy a Budapestet közigazgatásilag körülvevő Pest vármegye 65 százalékon áll. Tehát Budapest 168, Pest vármegye 65 százalék: hatalmas a különbség, azt is mondhatnánk, hogy fejlettségi szakadék van a két terület között.

Éppen ezért nekünk a fejlesztéspolitikában kifejezett célunk az, bár ez néha a főváros vezetői részéről - fogalmazzunk úgy - értetlenkedésbe ütközik, hogy a Budapesten megtermelt javakból a Budapesten kívüli Magyarország felzárkóztatására is kell fordítanunk, egész egyszerűen azért, mert Budapest maga egy 1,7 milliós város, több mint 300 ezer lakost veszített 1990-hez képest. A körülötte lévő, legszűkebb értelemben vett agglomerációs térség is egy 1,3-1,4 millió agglomerációs térség. De ha a tényleges munkavégzési, munkába járási, iskolába járási adatokat nézzük, akkor azt láthatjuk, hogy a most már sajnálatos módon kevesebb mint tízmilliós lakosságú Magyarországból becsléseink szerint körülbelül ötmillió magyar naponta van kapcsolatban Budapesttel: vagy ide jár dolgozni, vagy itt tanul, vagy itt van a családja, vagy ügyet intézni jár. Ez azt is jelenti, hogy az 1,7 milliós nagyságú Budapesten megtermelő iparüzési adó alapjául szolgáló jövedelmet nemcsak a budapestiek termelik meg, hanem az ország minden pontjából érkeznek ide, Budapestre dolgozni. Ez részben persze felelősséget is ró a közösségi közlekedés, az elővárosi közlekedés és általában a közlekedés fejlesztése tekintetében, de ez azt is jelenti, hogy ha a versenyképes járási logikájához hívek akarunk maradni, akkor azoknak a településeknek is részesedniük kell a Budapesten megtermelt javakból, amely települések lakói bejárnak dolgozni Budapestre, és itt termelik meg. Budapest, mondhatjuk azt, alapból is annyira előnyös helyzetben van, hogy ha egy befektető magyarországi célpontot keres és biztosra akar menni, akkor Budapestre hozza a befektetését. Egy országban mindig a főváros az, amelyik a legjobb infrastruktúrával rendelkezik, a legjobb körülményekkel és a többi.

Éppen ezért én úgy gondolom, hogy természetesen fontos, hogy támogassuk Budapestet, hiszen Budapest is egy nagyon kiélezett versenyben vesz részt Béccsel, Pozsonnyal, Varsóval, Bukaresttel, Prágával és a többi. Ugyanakkor Budapestnek is fokozottan kell részt vállalnia a Budapesten kívüli térségek fejlesztéséből.

Részben már Dudás képviselő úr kérdésére is adandó válaszként: ha a nemzeti statisztikákat nézzük, akkor is azt látjuk, hogy a KSH vármegyei szintig számol egy főre eső nemzeti összterméket. Jelen pillanatban úgy néz ki Magyarország térképe ebből a szempontból, hogy Budapesten az egy főre eső nemzeti össztermék több mint kétszerese az országos átlagnak, rajta kívül még három olyan vármegyénk van - Győr-Moson-Sopron, Komárom-Esztergom és Fejér vármegye -, ahol az egy főre eső nemzeti össztermék eléri a 100 százalékot, tehát a nemzetgazdasági átlagot, és az összes többiben, tehát 16 vármegyében alacsonyabb ez az érték az országos átlagnál. Azt hiszem, ez mindennél többet elmond arról, hogy milyen aránytalanság van, milyen erős a gazdasági koncentrációja, gazdasági potenciál koncentrációja az országban. Gyakorlatilag gazdasági értelemben az ország Budapestből és környezetéből áll. Az összes többi vármegye Vas, Veszprém vármegyétől délre és keletre alatta van a nemzetgazdasági átlagnak is termelés szempontjából.

Ezért nagyon fontos az is, hogy mindent megtegyünk a Budapesten kívüli térségek fejlesztése érdekében is. Sok esetben bizony ez azt is jelenti, hogy Budapestnek

többet kell vállalnia a fejlesztési forrásokból, mint a többi térségnek, de hát sokkal jobban is áll, sokkal több jövedelem is termelődik meg Budapesten, sokkal magasabb az átlagjövedelem Budapesten, sokkal magasabb az ipari termelés, az egy főre eső nemzeti össztermék. Tehát minden mutató azt mutatja, hogy míg Budapest megfelel a nyugat európai átlagnak, addig az ország többi része ettől nagyon távol van. Ilyenkor az ország fővárosának igenis be kell állni és segíteni kell a többi térség felzárkóztatását.

Mi a magunk módján egyébként szintén támogatjuk Budapest fejlesztését, hogy még Hollik képviselő úr kérdésére válaszoljak, és CAF és az „Egészséges utcák” program mellett Lázár miniszter úr a napokban jelentette be a HÉV fejlesztési programját, amely a közösségi közlekedés, elővárosi közlekedés területén jelent nagyon jelentős előrelépést. Folyik a vasútvonalaknál szintén az elővárosi vonalak fejlesztése, az elmúlt időszakban is nagyon sok átadás volt ezzel kapcsolatban.

A főváros a lakhatási politikára helyezi a hangsúlyt, ők egy bérlakás-koncepciót, illetve egy lakbértámogatási koncepciót dolgoznak ki. Ez ügyben többször tárgyaltunk már itt is. Amennyiben meg tudunk állapodni, akkor természetesen itt is támogatjuk, hogy az Európai Bizottsággal meg tudjunk állapodni és uniós forrásokat használhassunk föl. A foglalkoztatáspolitikai területén is olyan közös programokat foglalmazunk meg, és reméljük, hogy a jövőben ezeket végre is tudjuk hajtani, amelyeket szintén uniós forrásokból hajtánánk majd végre.

Dudás képviselő úr kérdésére, kezdve azzal, hogy teljesen egyetértek önnel abban, én is akkor lennék elégedett, ha nem 45 százalék, hanem 100 százalék lenne felhasználható az uniós forrásokból. Hozzáteszem, hogy a kormány a maga részéről azon van, hogy az önkormányzatok, illetve a potenciális kedvezményezettek ne érezzék a hátrányát ennek a felfüggesztésnek. Tehát most költségvetési pénzekből megelőlegezve az uniós forrásokat tulajdonképpen a TOP Plusz-források 95 százalékánál tartunk már. Tehát annak ellenére, hogy 55 százaléka fel van függesztve, költségvetési forrásokból írjuk ki és finanszírozzuk a pályázatokat, abban bízva, hogy megszületik a megállapodás, és megkapjuk majd a minket megillető forrásokat. De ha már ez a helyzet áll fenn, akkor is ez inkább a kormánynak okozzon nehézséget, és ne az önkormányzatoknak, az önkormányzatok ugyanúgy tudják végrehajtani a fejlesztési terveiket.

Az egyes térségek fejlettségi különbségeiről az előbb beszéltem. Talán még egy adatot engedjen meg, amit általában nem nagyon szoktunk tudni, ez a Balaton térsége. A Balaton térsége társadalomstatistikai szempontból is nagyon kedvezőtlen folyamatokat mutat fel, Békés vármegye után a Balaton térsége az ország második leggyorsabban elöregedő térsége. A fiataloknak el kell onnan költöznüik, nincs elegendő munkahely, ami miatt ott tudnának maradni, az ingatlanárak pedig olyan magasak, hogy gyakorlatilag nem tudják elkezdni az életüket. Éppen ezért a Balatonnál én továbbra is nagyon fontosnak és a közeljövő egyik fontos feladatának is tartom, hogy egy olyan Balaton-program induljon, amely a Balatont mint lakóhelyet megmenti. Üdülőhelyként meglesz. Sokat vitatkozhatunk még arról, hogy hány évszakosnak kell lennie a Balatonnak, hogy üdülőhelyként jó legyen, de lakóhelyként jelen pillanatban ma egy súlyos válság van a Balaton környékén, úgyhogy szeretnénk mindenképpen változtatni ezen a területen.

Illetve ami szintén aggasztó, az a rurális térségeink nagyon gyors elöregedési folyamata. Belső-Somogy, de Borsod-Abaúj-Zemplén aprófalvas térségei is rohamosan öregednek el, vándorolnak el az emberek. Éppen ezért azt szeretném, hogy az elkövetkező időszakban több figyelmet fordítsunk azokra a térségekre, amelyek akár a fejlett régiókon belül is, de szinte észrevétlenül sorvadnak. Az ott élők tudják, az ott élők tapasztalják, de sok esetben a vármegyei statisztikai adatok elfedik ezeket a belső válságokat. Fejér vármegyében dél, Cece, Sárbogárd térsége, az én vármegyében,

Veszprém vármegyében a nyugati területek, az részben az én választókerületem, a Marcal völgye, tehát a Zalával és Vassal határos térségek, és majdnem minden vármegyében lehet mondani egy-egy olyan területet, amely lényegesen az adott vármegye fejlettségi szintje mögött van. De a statisztikai adatok, az átlagok valójában elfedik ezeknek a térségeknek a drámáját, úgyhogy az elkövetkező időszakban több figyelmet kell majd erre fordítanunk, és remélem, hogy tudunk ezen segíteni.

Korrupció. A korrupcióval kapcsolatos aggodalmak kezelése az Európai Bizottsággal folytatott tárgyalásoknak mindig is kitüntetett pontja volt. Éppen ezért 2022-ben, amikor a megállapodást készítettük elő az Európai Bizottsággal, akkor egy olyan kötelezettséget vállaltunk, hogy az Európai Unió átlag szintjére, azaz 15 százalékra visszük le a közbeszerzési eljárásokon belül az egyajánlatos közbeszerzési eljárások arányát. Az erőfeszítéseinknek köszönhetően ma már az európai uniós közbeszerzési piacon a hirdetmény nélküli tárgyalásos közbeszerzések aránya 2024-ben mindössze 1,7 százalék volt, és az összes közbeszerzési szerződések tekintetében az egyajánlatos szerződések 18,7 százalék, tehát közelítünk a 15 százalékhoz. Hozzá kell tennem, hogy itt a nagyobb arányt a nemzeti forrásból megvalósuló közbeszerzési eljárások okozzák, csak az uniós közbeszerzési eljárásokat nézve már régen teljesítettük a 15 százalékot. De még így is ez a 18,7 százalék is 3,1 százalékponttal alacsonyabb az előző évi azonos időszakhoz képest. Ezt a 15 százalékos mértéket, amelyet célul tűztünk ki, csak három állam tudja jelen pillanatban teljesíteni, ebből összesen egy európai uniós tagállam. A 20 százalékos határt, amit mi már teljesítettünk a 18,7-tel, összesen hét uniós tagállam tudja teljesíteni, ezek között vagyunk mi is, tehát 20 nem tudja. Ez a korrupciós helyzet, ha ezt nézzük.

Ha a másik oldalát nézzük, mert képviselő úr utalt felmérésre is, itt nagyon fontosnak tartom azt megjegyezni, hogy általában, amikor a korrupcióval kapcsolatban felmérést végeznek, akkor a korrupció érzetét mérik, nem a korrupciót, és a korrupció érzete lehet úgy is magas, hogy valójában a korrupciós elemszámok viszonylag alacsonyak, azonban óriási médiaérdeklődés kíséri az egyes korrupciós ügyeket. Hogy csak egy kézenfekvő ügyet mondjak, az 1970-es években Magyarországon a korrupció általános érzete nagyon alacsony volt. De nem azért, mert a szocializmusban nem lett volna korrupció, hanem azért, mert nem írtak róla az újságok, következésképpen senki sem tudta. 2025-ben a legkisebb korrupciós ügyről is óriási cikkek jelennek meg, nagyon komoly médiatámogatása van, a parlamentben is vitatkozunk róla, vagyis adott esetben előfordulhat, hogy alacsonyabb elemszámnál is erősebb a korrupció érzete a lakosságban. Nem elítélem; helyes, mert minél erősebb, annál inkább leszorítjuk a korrupciót.

Szerintem abban is egyetértünk, hogy a korrupció ebben a tekintetben egy olyan káros jelenség, ami az egész országot károsítja: jobb, bal, kormánypárt, ellenzék, bármilyen oldalon, és mindannyiunknak az a célja, hogy lehetőség szerint a minimumra szorítsuk a korrupciós ügyeket, de ezt csak úgy lehet, ha feltárunk minden korrupciós ügyet, és ennek nagy médiavisszhangja van.

Tehát én önmagában a nagy korrupciós érzetet vagy a magas szintű korrupciós érzetet még nem tartom elegendő alapnak, hogy levonjuk a következtetést, hogy nagy is a korrupció aránya, főleg úgy, hogy teljesen igazat adok elnök úrnak abban - de erre majd aztán visszatérek még -, hogy sok esetben olyan eseteket is korrupciós esetként tüntetünk fel, ami egész egyszerűen hozzá nem értésből vagy hibából adódik. Az én választókerületemben is van olyan ügy, amelyben büntetőeljárás indult, egész egyszerűen a polgármester hibájából adódóan, az uniós forrás felhasználása során elkövetett eljárási szabálysértésből adódóan, amelyet sokan korrupciós ügynek könyvelnek el, pedig egy szemernyi korrupció nem volt benne. Egész egyszerűen, hogy konkrét legyen, jutalomként kiosztotta az adott projektre adott uniós forrást,

támogatást, tehát az önkormányzati hivatal munkatársainak jutalomként kiosztotta ezeket, mert úgy gondolta, hogy sokat dolgoztak, részesülhetnek belőle, de ezt nem szabadott volna. Nem korrupció, de kétségtelen, hogy költségvetéssel kapcsolatos visszaélés az alakzata.

Az Európai Ügyészséghez való csatlakozásnál én két okot szoktam mindig mondani, amiért nem csatlakoztunk: egyrészt tőlem soha senki nem kérte a magyar ellenzéki politikusokon kívül, tehát uniós intézmény képviselője még nem tette szóvá azt, hogy Magyarország nem csatlakozott az Európai Ügyészséghez, másrészt pedig magának az Európai Ügyészségnek a vezetője nyilatkozta azt, hogy a magyar bűnüldöző szervekkel annyira jó a kapcsolata annak ellenére, hogy nem csatlakoztunk az Európai Ügyészséghez, hogy az sok esetben meghaladja az egyébként az Európai Ügyészséghez csatlakozott tagállamok bűnüldöző szerveivel fenntartott kapcsolatot. Tehát szemmel láthatóan nem akadály a magyar bűnüldöző szervek és az Európai Ügyészség közötti hatékony együttműködésnek az, hogy nem vagyunk tagok, mert konkrét ügyekben ugyanúgy tudunk együttműködni.

Másrészt hadd világítsanak rá arra is, hogy azzal, hogy az OLAF, a Csalás Elleni Hivatal észrevételeit a magyar bűnüldöző szervek ilyen nagy arányban és hatékonysággal teszik magukévá és indítanak ez alapján eljárást, mi élenjárók vagyunk az Európai Unióban. A tagállamok többsége elolvassa az OLAF észrevételeit, és a legtöbb esetben nem csinálnak vele semmit. Nálunk majdnem minden esetben ezt kivizsgálják a bűnüldöző szervek, eljárást indítanak ennek kapcsán, ha ez indokolt, tehát itt is abszolút a legkomolyabban lépünk fel, aminek az egyik eredménye az, hogy a demokráciajelentésben, az Európai Bizottság által időnként megjelentetett, európai uniós tagállamok demokráciájáról szóló jelentésben explicite meg is említették, hogy komoly előrehaladás figyelhető meg Magyarországon a korrupció elleni küzdelemben.

Hegedűs Barbara képviselő asszony kérdésére - és ez némileg megint elnök úr egyik kérdésével is összefügg -, a 2028-34-es többéves pénzügyi kerettervvel kapcsolatban az első bizottsági tervezetet ismerjük, ami nem túl biztató. Szerencsére nemcsak mi tartjuk úgy, hogy ez nem túl biztató, de ha jól láttam, akkor az Európai Parlament is megüzente, hogy ha ez így marad, akkor nem fogja támogatni a többéves pénzügyi keretterv elfogadását, tehát valószínűleg komoly módosítások lesznek. Ami minket aggaszt, az annak a bizonyos egységes alapnak a létrehozatala, amely a közös mezőgazdasági politikát és a kohéziós politikát egy alapba pakolja néhány más belügyi programmal együtt. Az a komoly aggodalmunk, hogy ebben az esetben a kohéziós politika mögül el fognak tűnni a pénzek, átcsoportosítják azokat. Már most is megfigyelhető egyébként, hogy az úgynevezett flexibilitás jegyében egyes természeti csapások elhárításának finanszírozására, tehát a magyarországi vis maiorhoz hasonló európai uniós támogatási formákra eddig is megcsapolták már a kohéziós pénzeket, vagy éppen a háború kapcsán a határ menti országok egyes erőfeszítéseinek finanszírozására; attól félünk, hogy ez rendszerszerű lenne és sokkal magasabb szintű lenne, ha ez az úgynevezett egységes alap létrejönne.

Éppen ezért október 21-ére, ahogy elnök úr is említette, összehívtuk a visegrádi négyek, a balti hármak, Románia, Bulgária, Horvátország és Szlovénia kohéziós minisztereit, és megkezdtünk egy olyan együttműködést, amelyről azt mondhatom, hogy konszenzusos, mindegyik tagállam támogatja, amelynek az alapvető célja az, hogy a kohéziós politika önálló alapról történő finanszírozását vissza tudjuk állítani. A tanácskozás eredményeként november 21-ére Bukarestbe egy újabb fordulót hívtunk össze, és én abban bízom, hogy addigra már nagyjából látjuk a Tanács és az Európai Parlament által meghatározott tárgyalási csomagot is, amiről tárgyalni fogunk, és ennek fényében tudunk november 21-én Bukarestben erről tárgyalni. Az a célunk, hogy a kohéziós politikának egy stabil finanszírozási módját találjuk meg, részben az európai

parlamentari képviselőkkel is együttműködve, részben pedig itt hadd emeljem ki Tüttö Kata, a Régiók Európai Bizottsága elnökének támogatását is. Ő ott volt az október 21-ei találkozón is, és most is, nyilvános szereplése in és a Régiók Európai Bizottsága munkájának szervezése során is maximálisan kiáll a szempontjaink mellett, és támogatja azt, hogy a kohéziós politikának a jövőben is stabil finanszírozási háttérrel kell rendelkeznie.

Juhász képviselő asszony kérdésére: szemelgetve, kik vannak előttünk. Előttünk van Csehország, Finnország, Hollandia, Dánia, Észtország körülbelül; bár könnyített pályával, de mögöttünk van Lengyelország, Szlovákia, Olaszország, Ausztria, Belgium, Portugália, Horvátország. Tehát azt mondhatjuk, hogy a térségen belül is mi vagyunk az egyik legjobbak időarányosan most is Közép-Európában. Tulajdonképpen a csehektől eltekintve az összes többi térségbeli országnál jobbak vagyunk az uniós források felhasználása tekintetében.

Höröcsik képviselő úr kérdésére válaszolva: a mi kohéziós politikánk és a kohézió magyarországi szintje, azaz a felzárkóztatandó térségek felzárkózásának üteme meghatározza az Európai Unió kohézióját is. Tehát megint, amikor az Európai Bizottság Magyarországtól tagad meg vagy függeszt fel kohéziós pénzeket, akkor tulajdonképpen az Európai Unión belüli kohéziós folyamatokat lassítják és hátráltatják. Hiszen a kilencedik kohéziós jelentés, amely idén tavasszal jelent meg, és amelyet az Európai Bizottság egyébként háromévente állít össze, és ebben beszámol a kohézió állapotáról az Európai Unión belül, egyértelműen mutatja, hogy ami ma az Európai Unión belüli kohéziót, azaz a fejletlen térségek felzárkózását jelenti, az valójában a közép-európai térség felzárkóztása. Az európai uniós adófizető polgárok pénze, ami a magyarországi európai uniós programok megvalósítására kellene hogy fordítódjon, valójában az Európai Unió egészének és így azoknak az uniós adófizető polgároknak az érdekét is szolgálja. Hiszen ha kohéziós szempontból kettészakad az Európai Unió, ha a felzárkóztatandó térségek ritmust veszítenek, leszakadnak, akkor - tudjuk pontosan - olyan pótlólagos forrásokat kell a későbbiekben fordítani majd az Európai Unió egységének az újbóli helyreállítására, ami sokkal drágább, sokkal többbe kerül, mint ha folyamatában biztosítjuk ezeknek a térségeknek a felzárkóztását. Ezért is fontos nekünk a ma még lassabb ütemben felzárkóztó térségek felzárkóztási folyamatának a dinamizálása, nemcsak nemzeti, nemcsak adott esetben régiós célt teljesítünk ezzel, de az európai integráció célját is, mint ahogy maga az egységes belső piac is megköveteli a kohéziónak egy viszonylag magas szintjét.

Végül elnök úr kérdésére: én is úgy gondolom, mint azt már említettem, hogy sok esetben korrupciós bűncselekménynek minősítenek olyan kérdést és olyan eseteket is, ahol egész egyszerűen a hozzá nem értés jelenti a problémát.

Az európai uniós pályázatok bonyolultsága sok esetben egész egyszerűen kifog a polgármestereinken vagy adott esetben az önkormányzati hivatalokon is, tehát nem tudják. A Területfejlesztési Szolgálatnak is, de a Széchenyi Programirodának is nagyon komoly feladata, hogy ezekben a programokban biztosítsa azt, hogy jogszerűen lehessen a jövőben is felhasználni az uniós forrásokat. Nekünk pedig az a feladatunk, hogy ilyenkor az Európai Bizottságban tudatosítsuk, hogy ezek valójában nem a korrupció részei, hanem sok esetben tárgyi, szakmai tévedések vagy rossz koncepciók következtében előálló helyzetek.

Hangsúlyozom, így is egyébként a legjobb teljesítményű országok közé tartozunk. Az általános európai átlag: körülbelül 9 százaléka a támogatott projekteknek az, ami érintett szabálytalansággal, és ezek közül összesen 2-3 százalék az, amely csalás gyanújával hozható kapcsolatba. Tehát ez az Európai Unió 27 tagállamának az átlaga - nálunk ennél jóval kevesebb, jóval kevesebb az átlag. Tehát mint említettem, a 2014-20-as időszakban körülbelül 56 ezer projekt valósult meg európai uniós pénzből.

Azt hiszem, megállapodhatunk abban, ha megnézzük, hogy ezek közül hány olyan van, amely büntetőeljárásig jutott el, akkor ez nem éri el a 9 százalékos átlagot sem, nem éri el a 2-3 százalékos átlagot sem. Tehát ilyen értelemben is. Persze mindig nagy feltűnést kelt és érzékeny, amikor egy-egy visszaélés nyilvánosságra kerül, de azt mondhatjuk, hogy a több mint ötvenezer projekthez képest még így is viszonylag alacsony azoknak a száma, amelyek visszaélés következtében nem tudnak megvalósulni.

Nekem van egy koncepcióm azzal kapcsolatban, hogy mikor fogjuk végre megkapni a pénzt. Láthattuk a lengyel esetet, és azt is láthatjuk, hogy Lengyelország annak ellenére, hogy most a kedvenc, és a lengyel választási eredményeket követően az Európai Bizottság gyakorlatilag minden blokkolást feloldott, mögöttünk kullog az európai uniós források felhasználásában. Tehát önmagában az, hogy hozzáférhetővé teszik az európai uniós forrásokat, még nem garancia a szakmaiságra. Mi sokkal nehezebb körülmények között, sokkal korlátozottabb hozzáféréssel is jobb eredményt tudunk elérni, mint Lengyelország, amelynek politikai okokból feloldották mindenfajta korlátozását.

Szerintem senkinek nem lehet kétsége azóta, amióta Lengyelországgal szemben ezt a lépést megtették, kifejezetten a választási eredményre hivatkozva, hogy ezek politikai kritériumok. Ezért nagyon nehéz eltalálni, hogy mi az, amit teljesítenünk kell ahhoz, hogy feloldják az uniós forrásokat. Az Európai Bizottság egy politikai játékot játszik velünk, a Bizottság elnöke ezt többször el is mondta, az Európai Néppárt elnöke sem csinál ebből titkot. Egy politikai játékot játszanak velünk szemben.

Az uniós forrásokat nem szabad politikai alapon folyósítani. Az Európai Unió kohéziós politikájának mindig is az volt az alapelve, hogy minden tagállam a statisztikai adatok alapján, fejlettségi adatok alapján kapja meg azt a pénzt, amit kohézióra fordíthat. Ebben nem volt semmilyen és nem is lehetett soha semmilyen politikai kritériumrendszer. Ha belegondolunk az ötödik köztársaság születésére, amikor Charles de Gaulle 1958-tól 1962-ig rendeleti úton kormányzott, még csak nem is a jogállamisági szempontok nem érvényesültek, gyakorlatilag statárium volt Franciaországban ebben az időszakban. Senki nem kifogásolta az Európai Bizottság részéről. Mint ahogyan Franciaország most, a legutóbbi időkben is több éven keresztül lehetett úgy valójában a túlzottdeficit-eljárás alapjául szolgáló költségvetési hiánnyal, hogy a Bizottság nem indított ellene túlzottdeficit-eljárást. Magyarországgal szemben pedig mindent a legvégsőig politikai, pártpolitikai szimpátia alapján kérnek számon. Ez az egyszerű magyarázata az egésznek.

Abban bízunk, hogy a következő választás végképp meg fogja győzni az Európai Bizottságot arról, hogy itt Magyarországon a választópolgárok ezt az irányt akarják követni, és kénytelen lesz a valósággal megbékélni majd az Európai Bizottság is.

Elnök úr, képviselőtársaim, köszönöm szépen a figyelmüket.

ELNÖK: Tisztelt Miniszter Úr! Köszönjük szépen az éves beszámolót, ahogyan a mai tanácskozást is. Szeretnénk ezúton is az ön által vezetett minisztérium minden munkatársának köszönetet mondani az elvégzett munkához.

A napirendi pontot részben lezárom, de lenne még egy olyan kérésem, hogy tisztelt miniszter úr, államtitkár asszony és államtitkár urak a bizottság tagjaival legyenek kedvesek itt a teremben egy közös fotót készíteni.

Mindezek után szeretném tájékoztatni képviselőtársaimat, hogy a bizottságunk következő ülésére november 17-én, hétfőn 9 órától kerül majd sor, várhatóan ebben a teremben. Nagykövetjelölti meghallgatás, egyeztetési eljárás is napirenden lesz. Előre szeretném tájékoztatni továbbá a bizottságot arról, hogy Bóka János miniszter úr éves meghallgatására pedig 2025. november 25-én 10 órakor fog sor kerülni. Kérem a bizottság tagjait, hogy a mai alkalomhoz hasonlóan legyenek kedvesek aktívak lenni.

Az ülés berekesztése

A bizottság ülését bezárom. Közös fotó készül, és ezt követően elbúcsúzunk.

(Az ülés befejezésének időpontja: 15 óra 16 perc)

Tessely Zoltán
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezetők: Morvai Elvira és Földi Erika